

1629

התקשרות

מצורף גם
לשבועון
כפר חב"ד



127933 / Melamed Yossi

כ"ח כסלו תשמ"ג

גם כשחוזרים הביתה מהעבודה, ממשיכים לדאוג לאלו שב"חוי"
התוועדות עם הרבי

כוס היין מחלום שר המשקים קוראת לנו לחולל מהפכה
שיעור בלקוטי שיחות

"משתשקע החמה": איך 'משקיעים' ומורידים את ה"חמה"?
אור וחיות

ומדים אנו סמוך ונראה לימי החנוכה, הבאים עלינו לטובה ולברכה.

אחד מאבני היסוד בהנהגתו של הרבי בימי החנוכה, הינו ללא ספק "מבצע חנוכה". לו רכש הרבי חיבה מיוחדת, והורה לעסוק בו באופן רחב היקף ככל הניתן.

הדלקת הנרות "על פתח ביתו מבחוץ", שמסמלת את הכוח המיוחד של נרות חנוכה 'להאיר את החושך', מקבלת ממד מעשי. אור החנוכה כובש ומאיר את נשמות ישראל, בהדלקות המרכזיות, במסיבות החנוכה, ובהבאת השמחה ומצוות החג לכל יהודי ולכל מקום אפשרי.

כפי שנלמד ב'התוועדות עם הרבי' הפותחת את הגיליון, העיסוק ב"מבצע חנוכה" מוטל על כולנו. גם מי שחש שהוא בעצמו נמצא רק בשלבי ההתחלה, מקבל משימים את מלוא הכוחות לבצע את המשימה ולהאיר גם לאחרים.

במדור 'לוח חב"ד', בו הובאו בהרחבה דיני ההדלקה ומנהגי החג, הובאו גם הוראות הרבי בקשר עם "מבצע חנוכה". כאן המקום לקרוא לכל אחד ואחת, להצטרף ולפעול ככל יכולתו בענייני ה"מבצע" עם אלו שנמצאים בסביבתו.

תוכלו גם להפנות את מכריכם לאתר 'חב"ד ישראל', שם יוכלו למצוא את מיקומי ההדלקות המרכזיות ושיירות האור ברחבי ארץ הקודש, וכן ליצור קשר עם בית חב"ד המקומי לבירור ותיאום אודות הפעילות בימי החנוכה.

בברכה לימי חנוכה מאירים ושמחים, ולגאולה שלמה תכף ומיד.

03 ישנם הטוענים שעליהם לעסוק קודם כל בעבודה להאיר את ביתם, ורק לאחר שישלימו זאת יוכלו להתקדם ולהאיר גם את ה"חוץ". נרות חנוכה מלמדים שזו בהחלט טעות. גם כשאנחנו בהדלקה התחלתית של נר אחד בלבד, מאירים עימו כבר גם ב"חוץ".

התוועדות עם הרבי

04 כל פרט בסיפורו של יוסף הצדיק – כולל סיפורם וחלומותיהם של שר המשקים ושר האופים – משמש עבורנו כזריקת עידוד ומוטיבציה לעמוד בכל הקשיים שמזמנת לנו הגלות ובכל הדרך אל הגאולה. • **שיעור בלקוטי שיחות**

11 איך זמן ההדלקה "משתקע החמה" קשור באופן הדוק לסך הסוכה? כיצד העבודה של אומות העולם ל"חמה" גורמת לחמימות התאוות? וכיצד נפטרים מה'השתחוויה לחמה' בעבודה הרוחנית שבנפש? – ימי החנוכה ומלחמת החשמונאים בעבודת ה' • **אור וחיות**



למנוי דיגיטלי ל'התקשרות':
chabadisrael.co.il/alonichabad

ווארט חסידות - 14 • עת לדעת - 16 • תמונה מספרת - 17 • לוח חב"ד - 18 • שניים מקרא - 22 • זמנים ושיעורי השבוע - 32



צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו
י"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב
עורך ראשי: שלום בלוי עריכה: הרב יוסף יצחק מרגליות
מ"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 1122 כפר חב"ד
6084000 • 7474-0793 • ISSN גיליון 1629
לתגובות, הערות וחומרים לפרסום: HitkashrutEdit@gmail.com
התמונות מפורסמות באדיבות חברת JEM ותורנתו נתונה להם

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד
לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי
מנחם מענדל בהרה"ק רלו" מליובאוויטש
זצוקלה"ה נב"מ ז"ע



בקושי התחלתי להאיר את הבית, עליי כבר לגשת ולהאיר את החוץ!?

סדר הדלקת הנרות הוא "מוסיף והולך", מן הקל אל הכבד. אך למרות זאת, גם כאשר אוחזים באור של נר אחד בלבד, מאירים בו כבר גם את ה"חוץ"!

והסיבה לזה, כי "תפסת מרובה לא תפסת" - אי אפשר להתחיל מיד בריבוי אור, אלא דווקא באופן של סדר והדרגה.

וממילא, טוען הוא: כיוון שנרות חנוכה עצמם מלמדים שהעבודה צריכה להיות בסדר והדרגה, מן הקל אל הכבד - הרי מכך ישנה ראייה שקודם כל עליו להאיר אצל בני ביתו בשלמות, ורק אחר כך יהיה עליו להתעסק ולהאיר גם את ה"חוץ"!

ועל זה בא הלימוד מחנוכה, שההפך הוא הנכון: למרות שבנוגע למספר הנרות העבודה צריכה להיות מן הקל אל הכבד, הרי בנוגע למקום הנחת הנרות אין זה כך. אלא מיד בלילה הראשון, למרות שמדליק בו נר אחד, כפי המינימום האפשרי בלבד - צריך הוא להדליקו "על פתח ביתו מבחוץ", באופן כזה שיאיר גם את ה"חוץ"!

ואם שואל הוא: אמת אומנם שזוהי ההוראה מחנוכה, אבל מניין לו הכוח להאיר את החוץ, כאשר יש לו נר אחד בלבד?

המענה על כך הוא פשוט: מצד כוחותיו הוא, שהן כוחות מוגבלים, אכן אין הדבר באפשרותו. אך הלא נר חנוכה זוהי מצווה שניתנה לנו על ידי הקדוש ברוך הוא, כפי שאומרים בנוסח הברכה "אשר קדשנו במצוותיו וציוונו להדליק נר חנוכה". והקדוש ברוך הוא אין לו שום הגבלות, ו"מי יאמר לו מה תעשה", וכך גם בנוגע למצוותיו, שאין להם שום הגבלות.

וממילא מובן, שבנוסף לכך שבכל יהודי מצד עצמו ישנם כוחות לעשות נפלאות, מצד נשמתו שהיא "חלק אלוהי ממעל ממש", הרי כאשר מקיים הוא מצווה, ניתן לו הכוח של הקדוש ברוך הוא ומצוותיו, שאין לו כל הגבלות. כך שתכף בהתחלת עבודתו, כאשר מדליק נר אחד בלבד, יוכל להאיר גם את החוץ.

ישנם כאלו שטוענים שהעבודה להאיר את ביתם ובני ביתם ב"נר מצווה ותורה אור" מספיקה להם, והלוואי שיצליחו בה כדרוש, ובפרט מול חושך הגלות הכפול ומכופל השורר עתה... מה יש לו כלל לחשוב אודות התעסקות עם אלו שנמצאים ב"חוץ"?

כאשר נמצא הוא בכל מקרה ב"שוק", כשעוסק במסחר ברשות הרבים באמצע היום ("זבולון בצאתך"), אכן מבין הוא שעליו לעסוק עם אלו שנמצאים שם, ולנצל את הזמן ואת הקשרים שיש לו, כדי להשפיע על סביבתו שב"שוק".

אך בזמן הדלקת נר חנוכה, "משתשקע החמה", כאשר חוזר לביתו לאחר העבודה, טוען הוא שתפקידו היחידי הוא להאיר את ביתו בתורה ומצוות. ללמוד בעצמו שיעור בתורה או ללמוד עם הילדים וכדומה. אז אין לו כל שייכות עם ה"שוק", ואדרבה: רוצה הוא לשכוח מדאגות הפרנסה וכל טרדות היום, שלא יבלבלוהו בשעה שנמצא בביתו עם אשתו וילדיו.

יודע הוא אומנם שישנו חיוב לעזור ולהשפיע על אחרים, כיוון ש"כל ישראל ערבים זה לזה" - אך פעולה זו, טוען הוא, יכולה להתאפשר רק לאחר שיגמור את עבודתו בביתו עם בני ביתו. כאשר אוחז הוא עדיין בהתחלת החינוך של עצמו ובני ביתו, אין זה הזמן המתאים להתעסק ולהאיר את ה"חוץ"...

ומביא הוא אף ראייה לטענתו, מנרות חנוכה! הרי ההלכה היא כשיטת בית הלל, שבליילה הראשון מדליקים רק נר אחד, ואחר כך "מוסיף והולך", כל יום עוד נר, עד שביום השמיני מדליקים את מספר הנרות השלם, שמונה נרות. ולא כשיטת בית שמאי שמדליקים שמונה נרות תכף ביום הראשון.

"אחר הדברים האלה"

בפרשת וישב אנו מתחילים לקרוא את סיפורו של יוסף הצדיק, שמתחיל בחלומותיו של יוסף המביאים את אחיו בסופו של דבר למכור אותו לאורחת ישמעאלים היורדת מצרימה, וממשיך בשהיית יוסף בבית השר המצרי הבכיר פוטיפר. השיא מגיע בעלילה הזדונית שאשת פוטיפר טופלת על יוסף, בעקבותיה הוא נזרק לבית האסורים.

בסוף הפרשה, התורה כאילו מפסיקה לדבר על יוסף, ומתחילה בפרק חדש לספר על התרחשות שאירעה בדיוק באותו זמן במצרים¹:

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, חָטְאוּ מִשְׁקָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וְהָאִפָּה, לְאֶרְנֵיהֶם לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם.

איך סיפוריהם של הקונדיטור והברמן נקשרים לסיפורו של יוסף? - התורה מגלה לנו מיד.

בעקבות חטאיהם כלפי מלך מצרים, שני השרים מוצאים את עצמם בכלא יחד עם יוסף הצדיק. לאחר שנה שלמה בה הם מרצים את עונשם, באחד הלילות שניהם חולמים חלומות רבי משמעות. הם משתפים את יוסף בחלומות, והוא מציע להם פתרונות שחוזים את גורלם.

פתרונותיו של יוסף התבררו כמדויקים. לשר האופים הוא מבשר סוף עגום: מוות בתלייה. ואילו את חלומו של שר המשקים יוסף מפרש כתחזית אופטימית: פרעה עתיד לחון אותו, והוא ישוחרר מכלאו ואף יוחזר למשרתו בקרוב, בחגיגת יום ההולדת של פרעה. יוסף מצרף לפענוח החלום בקשה: אנא, כשתעמוד מול פרעה, בקש ממנו חנינה גם עבורי. אך כפי שהתורה חותמת את הפרשה²: "וְלֹא זָכַר שֵׁר הַמִּשְׁקִים אֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁכַּחֵהוּ". יוסף נותר אסיר.

את המשך הסיפור נקרא בשבוע הבא: כעבור שנתיים, מצרים רוגשת מחלום בלתי ניתן לפתרון שחולם פרעה. או אז, שר המשקים נזכר בפותר החלומות מבית הסוהר, ומזכיר אותו לפני פרעה כפותר חלומות. מכאן הדרך לכיסא המלכות קצרה.

על פניו, נראה שעלילותיהם של שר המשקים ושר האופים נשזר בסיפורו של יוסף רק באותו ליל חלומות, שהגיע כעבור שנה שלמה מאז שהם הודחו מתפקידיהם המלכותיים והושלכו לכלא. כביכול יש כאן שנה שלמה של 'חור בעלילה', של חוליה חסרה שתחבר בין הקצוות והדמויות - בין קצה הסיפור על אשת פוטיפר, לבין תחילת הסיפור של שני שרי פרעה.

אלא שכאן אנחנו צריכים לזכור מהי הפרספקטיבה הנכונה להביט בה על סיפור יוסף בהקשר הרחב.

בלקוטי שיחור

כוס המהפכה

כל פרט בסיפורו של יוסף הצדיק – כולל סיפורם וחלומותיהם של שר המשקים ושר האופים – משמש עבורנו כזריקת עידוד ומוטיבציה לעמוד בכל הקשיים שמזמנת לנו הגלות ובכל הדרך אל הגאולה.

השיחה המלאה – בלקוטי שיחות, חלק לה, שיחה שנייה לפרשת וישב

1. בראשית, מ, א.
2. שם, כג.

דברים ודיבורים

הרבי מראה לנו שהחיבור הזה בין חלקי הסיפור הוא לא רק תוספת נחמדה ברמת הדרש, אלא ממש מונחת בתוך לשון הפסוקים, אם רק נקרא אותם נכון ואם רק נבחין במה שרש"י רוצה לומר לנו:

בדרך כלל, מפרשים "אחר הדברים האלה" - "אחר המאורעות האלה", "דבר" מלשון "עניין".^א

אבל לדעת רש"י עיקר פירוש "אחר הדברים" הוא "אחר הדיבורים הללו", "דבר" מלשון דיבור.

[ו] כוונת הכתוב בהוסיפו "אחר הדברים האלה" היא להשמיענו שהיו כאן דיבורים שלא נתפרשו בכתוב - "שהרגילה אותה ארורה את הצדיק בפי כולם לדבר בו". ובהמשך לדיבורים אלה, "הביא להם הקדוש ברוך הוא סורחנם של אלו, שיפנו אליהם ולא אליו".

כפי שראינו, סיפורם של חטא השרים מתחיל במשפט הקישור "ויהי אחר הדברים האלה". אם נקרא את הפסוק בעין רגישה, נבחין שיש כאן הדגשה. במקום להתחיל פשוט בסיפור ולכתוב "ויחטאו משקה מלך מצרים והאופה", התורה מדגישה שחטאם התרחש "אחר הדברים האלה".

מה פירוש המילים "אחר הדברים האלה"? אנו נוהגים לפרש בצורה אינטואיטיבית שהכוונה היא: "אחרי הסיפור שהתרחש קודם". כלומר, הסיפור הבא מתרחש כרונולוגית לאחר הסיפור שסיפרנו קודם.

אך הרבי מגלה לנו שלרש"י יש שיטה עקבית בנושא, ולפיה משמעות המילים "הדברים" בהקשר הזה היא לא לנושא או התרחשות אלא לדיבורים.

הרבי מביא לכך שלל דוגמאות מפירושי רש"י במקומות אחרים בתורה, ונביא כאן את הדוגמה הפשוטה והמתבקשת ביותר.

בכל בוקר אנו קוראים את סיפור עקדת יצחק,

מקריאת הפרשה, בוודאי לאור דברי חז"ל ופירושי מורינו ורבותינו המפרשים, היסוד הבולט ביותר הוא שזהו סיפור מוחשי של השגחה פרטית ויד מכוונת. כל פרט שנראה בהתחלה כתקלה ונסיגה, מתגלה כעוד חוליה שבלעדיה אי אפשר היה להשלים את התוכנית המקורית.

"אַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה", אומר יוסף לאחיו בסוף הסיפור, בפרשת ויחי,^ב אבל "אֶלֶּהִם חֲשַׁבָה לְטָבָה". למפרע מתגלה איך כל התגלגלות וכל אירוע היו חלק מתכנון שמימי מושלם, שנועד להעלות את יוסף על כיסא המלוכה במצרים, כדי שיכלכל את אביו ואחיו בשנות הרעב.

זה נכון לא רק בתמונה הכללית של התגלגלות האירועים, אלא בכל פרט ובכל פיתול בפרקי הסיפור. וכך בדיוק גם בנושא שפחתנו בו, סיפוריהם של שר המשקים ושר האופים. בניגוד למה שחשבנו, יש בהחלט קשר ישיר בין קצוות הסיפורים של אשת פוטיפר ושרי פרעה.

הנה, כך מסביר לנו רש"י. הוא מצטט מתוך הפסוק את המילים המקשרות **"וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה"**, וכותב:

לפי שהרגילה אותה ארורה את הצדיק בפי כלם לדבר בו ולגנותו, הביא להם הקדוש ברוך הוא סורחנם של אלו, שיפנו אליהם ולא אליו, ועוד שתבא הרוחה לצדיק על ידיהם.

כשיוסף נזרק לבית הסוהר, אשת פוטיפר שכרה אנשי יח"צ כדי להכתים את שמו של יוסף בכל דרך אפשרית. בדיוק לכן זימן הקדוש ברוך הוא סקנדל חדש שיתפוס את הכתורות - שערוריית שרי המשקים והאופים. כך, במקום שכל מצרים לא תפסיק לדבר ולרכל על יוסף, האנשים יעסקו בפרשה החדשה.

אם כן, אנו רואים שחטאם של שר האופים ושר המשקים הוא חוליה הקשורה לסיפורו של יוסף משני הצדדים. בצורה בולטת הוא מתקשר לעלילה מכאן ולהבא, כי באמצעותם "תבוא הרווחה לצדיק" בעקבות חלומותיהם - אך יש לו קשר ישיר גם לסופו של הפרק הקודם בסיפור. זה קרה בתזמון מושלם, כדי להוריד את יוסף הצדיק מהכתורות ולשמור על שמו הטוב.

א. כל רש"י לעיל לט, יט. וכן צריך לפרש בריבוי מקומות [כמו: היפלא מה' דבר (וירא יח, יד); אל תעשו דבר (שם יט, ח); עשית את הדבר הזה (שם כ, י); הדברים אשר עשה (ח"ש כד, טו). וכיו"ב בכ"מ].
ב. ועד"ז פי' בנור הקודש (השלם) לב"ר כאן.

הלום הגפן

מה שנגענו בו עד עכשיו הוא רק קצה הקרחון. משום שאם לומדים את סיפורי החומש לאור החסידות, מגלים שהם מכילים משמעות רוחנית עמוקה הרבה יותר - שמלמדת אותנו יסודות חשובים על הייעוד והתכלית של מסע השליחות שלנו בעולם.

נתחיל בעיון בפרטי חלומו של שר המשקים. הנה הפסוקים, להם אנו מאזינים מפיו של שר המשקים עצמו בשיחתו עם יוסף⁴:

**וְיֹסֵף שֶׁר הַמִּשְׁקִים אֶת חֲלֹמוֹ לְיוֹסֵף, וַיֹּאמֶר לוֹ:
בְּחֻלּוֹמִי, וְהִנֵּה נֶפֶן לִפְנֵי.**

**וּבִנְפֵן שְׁלֹשָׁה שָׂרִיגִם, וְהוּא כְּפָרְחַת עֲלֶתָהּ נֹצֵה,
הַבָּשִׁילוֹ אֶשְׁכֵּלֶתִיהָ עֲנָבִים.**

**וְכֹס פְּרֵעָה בְּיָדִי. וְאֶקַּח אֶת הָעֲנָבִים וְאֶשְׁחַט אֹתָם
אֶל כֹּס פְּרֵעָה, וְאֶתֵּן אֶת הַכֹּס עַל כַּף פְּרֵעָה.**

אנחנו שומעים את הפסוקים, ואולי לא ממש מבינים בשביל מה כל הסיפור. למה התורה מקדישה שלושה פסוקים שלמים לתיאור החלום של שר המשקים?

מה שחשוב זו השורה התחתונה: שר המשקים שוב סוחט ענבים אל תוך כוס פרעה, ומגיש אותה אל פרעה. זה רמז עבה, כמעט שקוף, לכך שהוא עומד לשוב ולשרת את פרעה בתפקידו המקורי.

אבל בשביל מה כל יתר הפרטים, שמתארים כמו בהליון מהיר את תהליך הגדילה של הענבים עד להפקת היין? למה חשוב לדעת שהיו שם שלושה ענפים, שאחר כך הוציאו פרחים, שאחר כך גדל עליהם אשכול ענבים בוסרי, שאחר כך הבשיל?

אולי ברמת הפשט זה לא כל כך חשוב, אבל אם אנחנו מבינים שהסיפור כולו נועד ללמד אותנו מסר לחיים, נבין שגם פרטי החלום של שר המשקים חשובים מאד. הנה כך כותב אחד מחכמי פולין ודרשניה שלפני מאתיים שנה⁵:

**לפי שבאמת נסתבב מחלומי שנתגדל יוסף מזה,
וזה היה תחילת הסיבוב להורדת ישראל למצרים
אחר כך, והיה הכל הכנה לגאולה הבאה אחריו.
אם כן, היה החלום מרמז בעניין ישראל.**

המתחיל באותן המילים: "ויהי אחר הדברים האלה, והאלוקים ניסה את אברהם". אחרי אילו "דברים" אלו ניסה את אברהם?

הסיפור המופיע קודם לכן בתורה הוא בכלל ויכוח של אבימלך עם אברהם לגבי הבעלות על באר מים. לכאורה, אין שום קשר תוכני בין הסיפורים. ואכן, רש"י מגלה לנו שבין לבין היו "דיבורים", שאולי לא כתובים במפורש בפסוק, אבל הם מניעים את העלילה.

הנה כך כותב רש"י: **"אחר הדברים - אחר דבריו** של שטן, שהיה מקטרג [על אברהם אבינו]... ויש אומרים: אחר **דבריו** של ישמעאל [שהתנשא על יצחק]" - ובעקבות זאת הקדוש ברוך הוא מוכיח את נאמנותו וצייתנותו של אברהם אבינו, בכך שהוא מוכן יהיה אפילו להקריב את יצחק בנו יחידו כקורבן.

הרבי מביא לכך עוד דוגמאות שמלמדות על גישה עקבית בפירוש משפט הפתיחה "ויהי אחר הדברים האלה". וכך גם כאן - כשהתורה אומרת "אחר הדברים האלה", היא לא מתכוונת רק לפרקים הקודמים בסיפור, אלא ל"דיבורים" שנאמרו וגרמו להמשך השתלשלות העניינים. במקרה שלנו, ה"דיבורים" של כל מצרים על פרשת יוסף ואשת פוטיפר - שכדי לעצור אותם הקדוש ברוך הוא 'העלה לכותרות' שערורייה אחרת שתפסה את תשומת ליבם ואת נושאי השיחה של המצרים.

אם כך, נאמר לסיכום:

בשלב הראשון, הכוונה בחטא שר המשקים והאופים הייתה כדי לבטל הלעז שהוציאה אותה ארורה על יוסף הצדיק.

אבל עיקר הכוונה הוא בשלב השני הבא אחר כך, כדי "שתבוא הרווחה לצדיק על ידיהם". שעל ידי שרי פרעה תבוא הרווחה וגאולה ליוסף הצדיק, עד שנעשה "משנה למלך".

חטא השרים לפרעה הוא חלק מאותה תוכנית אלוקית גדולה שמובילה את סיפור חייו של יוסף, ולפרשה זו היה תפקיד כפול בתוכנית. קודם כל, כבר עם התפוצצות הפרשה, היא גורמת באופן מידי להשכחת העלילה על יוסף הצדיק. ואחר כך, כעבור עוד פרק זמן, סיפורם של השניים משתלב בסיפור החלומות של פרעה וגורם לכך שיוסף משוחרר מהכלא ומזנק עד לעמדת המשנה למלך מצרים.

4. שם, מ, ט-יא.

5. עץ יוסף, הובא בגוף השיחה, תחילת סעיף ו.

ידוע, שירידת יוסף למצרים הייתה ההתחלה לגלות מצרים, שהיא השורש לכל הגלויות. כמאמר חז"ל "כל המלכויות (גלויות) נקראו על שם מצרים, על שם שהם מצירות לישראל".

סיפורו של יוסף הצדיק קשור קשר הדוק עם נושא הגלות והגאולה של עם ישראל.

זה מתחיל ברמת הפשט. החוליה שמקשרת בין ספר בראשית, העוסק ברובו בסיפורי האבות בארץ ישראל, לבין ספר שמות, הנפתח בגלות מצרים, היא סיפורו של יוסף. זה שההשגחה העליונה גלגלה את האירועים כך שיוסף ירד למצרים, זה רק כדי שבסופו של דבר משפחת יעקב המפוארת השוכנת בארץ ישראל תרד הישר אל תוך מה שהתברר כגלות קשה ואימה בת מאות שנים במצרים.

ברובד העמוק יותר, העובדה שירידת יוסף למצרים אפשרה את הירידה של כל עם ישראל למצרים, היא מפני שסיפורו של יוסף סלל לעם ישראל את הדרך הרוחנית לצלוח את גלות מצרים, לשמור על הזהות והעוצמה היהודית תחת שעבוד קשה מנשוא, לא רק פיזי אלא גם תרבותי ורוחני - ובסופו של דבר להגיע לרגע הגאולה הנכסף.

כך גם במשך כל הדורות, בכל מצב של 'גלות' שיהודי חווה, בכל קושי גשמי או רוחני, יוסף וסיפורו משמשים המחשה חיה לכך שיד השם היא זו שמסובבת הכול ולכך שהמטרה של כל הקשיים מובילה לסוף טוב. ההבנה הזו מעניקה את הכוח לא להישבר בגלות, ולהמשיך להיות מחוברים לקדוש ברוך הוא ולתורה בכל מצב.

ביטול ומהפכה

סיפור יוסף לא רק מלמד אותנו איך לצלוח בשלום את הגלות, אלא מכון אותנו גם לכך שיש לנו משימה אקטיבית ותפקיד פעיל בהתמודדות עם אותם "מצרים-מצרים" ובהבאת הגאולה.

למעשה, כל הגלות במצרים, וכך גם הגלות שבה אנחנו מצויים עדיין, נועדה להשיג תכלית מסוימת, שתלויה במעשים שלנו ובדרך שבה נפעל בגלות:

אך מה בדיוק מלמדים אותנו הפרטים האלה? איזה מסר נושאים בעבורנו אותם ענפים, פרחים והאשכול שהבשיל?

ובכן, בגמרא⁶ אנו מוצאים כי התנאים והאמוראים מציעים אפשרויות שונות כיצד 'לפענח' את חלומו של שר המשקים ואת הקשר שלו כנושא מסר עבור עם ישראל.

הנה אחד הפתרונות המוצעים שם:

רבי ירמיה בר אבא אמר:

"גפן" – אלו ישראל.

"שלושה שרינים" – אלו שלושה נרלים שישאל עולין בהן בכל שנה ושנה.

"והיא כפורחת" – הגיע זמן של ישראל לפרות ולרבות.

"עלתה נצה" – הגיע זמן של ישראל ליגאל.

"הבשילו אשכולותיה ענבים" – הגיע זמנה של מצרים לשנות כוס התרעלה.

הפתרון של רבי ירמיה מוצא בחלום שר המשקים את חזון אחרית הימים. זה לא חלום על אשכול ענבים שהפכו מבוסר לפירות בשלים. זו תמונת העתיד של עם ישראל: הגפן בת שלושת הענפים היא ייצוג של עם ישראל שעולה לרגל לראות ולהיראות לפני השם בבית המקדש שלוש פעמים בשנה. ועוד יבוא היום שבו עם ישראל יפרח ויגאל, ואילו מצרים המשעבדת, מלכות הרשעה, תבוא על עונשה ותשתה את כוס התרעלה והפורענות.

כאן כבר יש לנו קריאת כיוון, מה באמת מסתתר מאחורי כללות סיפורו של יוסף הצדיק. ברובד הפנימי, זהו בעצם סיפור על גלות וגאולה, על מה שעם ישראל צריך לעבור ולעשות, ולכן אנחנו בעצם הולכים.

שיעור לגלות

נרחיב את הנקודה הזו ונראה שההקשר שבו יש לראות את הדברים הוא רחב הרבה יותר, ובעצם זהו שיעור יסודי מאין כמוהו בעצם ההסתכלות על התכלית של הגלות ומשמעותה.

נקרא את הדברים תחילה בלשונו של הרבי:

ג. ראה רש"י פרשתנו (לו, ב): סיבה ראשונה כו'. שם לו, יד: מעצה עמוקה כו'. ועוד.

ד. ב"ד פט"ז, ד.

6. חולין, צב, א.

המטרה שלנו היא לא להחזיק חזק כדי 'להישאר בחיים' מבחינה רוחנית ולשרוד עד לגאולה שבוא תבוא. אנחנו צריכים להיות חזקים וגם פעילים, ולהפוך את החושך לאור.

זה אולי אחד השיעורים החשובים ביותר שאנו לומדים כאן על עצם מושג הגלות והגאולה. חזון הגאולה לא מתמצה בכך שעם ישראל כבר לא סובל משואות, פוגרומים ורדיפות; שכל יהודי יכול לשבת תחת גפנו ותחת תאנתו, ללמוד ולקיים מצוות ולחוש את קרבת השם ללא הפרעות. הלוואי נגיע כבר ליום הזה, אבל זה ממש לא מספיק.

המטרה האמיתית שלנו היא לחולל מהפכה של קדושה ואלוקות. אנחנו צריכים להביא את אור השם לכל מקום ולכל פינה בעולם, עד שיהפוך כולו למרחב של עבודת השם. הביטוי הכי קיצוני לזה יהיה המהפך הרדיקלי שיעבור על כל הגויים והעמים כולם - שיהפכו מאויב לאוהב, שבמקום "לשים לנו רגליים" יעזרו לנו ויהיו חלק מתהליך הגאולה.

כך בדיוק מתאר הרמב"ם את הגאולה העתידה לבוא במהרה בימינו. תחילה הוא מצייר מציאות שבה עם ישראל נלחם ומנצח את כל אויביו ומגיע למצב של שלום ומנוחה, ומיד ממשיך ומתאר עולם אידיאלי ואוטופי שבו "העולם כולו" עובד את השם "ביחד" וכולם קוראים בשם השם.

אם כן, משבר הגלות מסתיים בתהליך של שני שלבים: קודם כל, ניצחון מושלם וסופי במלחמה כוללת על כל אויבי ישראל. ואחר כך מגיע השלב החשוב והסופי, שבו האויבים הופכים לאוהבים וכולם רק מחפשים לעבוד את השם בצוותא. זה כבר לא רק ניצחון, זה תיקון ומהפך מושלם.

כי כמו שאמרנו, ביטול ונטרול ההתנגדות - זו לא התכלית. זוהי חזרה לנקודת ההתחלה, אך לא פריצה קדימה ושינוי יסודי של המציאות. המטרה הסופית של הגאולה היא הפעולה החיובית: להפוך את השונא לאוהב, לקרב גם את אומות העולם לעבודת השם.

ירידה לצורך עלייה

מל לנדאו היה איש עסקים מצליח שנקלע לקשיים כלכליים. הרבי שמע על כך ושיגר לו מכתב. וכך כתב לו הרבי:

"ודאי שאין צורך שאדגיש בפני כבודו כי איש עסקים אמיתי אינו זה שמנהל את עסקיו [רק]

גאולתם של ישראל קשורה עם ביטול ה"מצירים" והגלות.

ובזה גופא [עצמו] יש, בכללות, שני עניינים:

(א) ביטול ה"מצירים", שלא יוכלו להצר ולהזיק את ישראל.

(ב) אתהפכא חשוכא לנהורא [התהפכות החושך לאור], שלא זו בלבד שאינם מצירים כו' אלא אדרבה, הם עוזרים בגאולתם של ישראל.

וכמבואר ברמב"ם בנוגע לגאולה העתידה:

דתחילת הגאולה קשורה עם מלחמה, שהמלך המשיח "ילחום מלחמת השם", ובתחילה ינצח "כל האומות שסביביו" - ביטול המנגד;

ואחר כך בא שלב נעלה יותר, "לתקן העולם כולו לעבוד את השם ביחד", עד ש"לא יהיה שם [לא רעב] ולא מלחמה".

כאשר אדם חכם נמצא במשבר, עומדות בפניו שתי מטרות. המטרה הראשונית היא יציאה מהקושי והתגברות עליו, אבל לא פחות מכך - ניצול המשבר לעלייה וצמיחה נוספת.

ניקח למשל יהודי שחלה או נקלע למצוקה כלכלית חריפה, לא עלינו. ראשית כל הוא רוצה פשוט להתרפא או להשתקם כלכלית ולחזור לחיים של שגרה בריאה וטובה. אבל זה לא מספיק. זה מזכיר את המעשייה על הרבי שהורה לחסיד שהתלונן שהבית שלו צפוף, להכניס אליו עז לכמה ימים ואחר כך להוציא אותה... היחלצות מהמשבר רק כדי לחזור לאותה נקודה היא פספוס.

אותו יהודי שעבר תקופת משבר, צריך לנצל את מה שקיבל ממנה כדי להגיע למצב נעלה יותר מזה שהיה בו קודם. למשל, ללכת ולחזק חולים אחרים בבתי רפואה, לסייע לאנשים אחרים שנקלעו לסחרור כלכלי. בקיצור, לעשות מהלימון לימונדה. אחרת, אם חוזרים בסוף רק למצב הראשוני, מה הטעם בכל הקושי באמצע הדרך?!

ה. הל' מלכים ספי"א.

ו. כ"ה בכת"י ודפוס הרמב"ם שלא שלטה בהם בקורת הצנזור.

ז. כ"ה בכת"י ודפוסים הנ"ל (לא "ויתקן"). ע"ש.

החסידות מלמדת אותנו להאיר ולשנות את העולם. תחילה את העולם שבתוכנו - לימוד החסידות באופן עקבי מעדן את הנפש הבהמית שלנו, וגורם לנו להבין כי עבודת השם היא האמת של החיים ושל המציאות; להפנים את ההכרה בכך שהעולם אינו באמת סתירה לאמת ש"אין עוד מלבדו"; ולדעת ולהרגיש שהתקשרות לרבי, לימוד תורתו וקיום הוראותיו הם הדבר הנכון, האמיתי והטוב ביותר.

ואכן, דוגמה מעולה למשבר שהפך לקרש קפיצה היא גאולת אדמו"ר הזקן. גם לפני הקטרוג והמאסר, הפיץ אדמו"ר הזקן חסידות וסודות התורה. אבל לאחר המאסר, לא רק שהפצת החסידות לא הפסיקה, אלא היא רק התרחבה והתעצמה - **בזכות** המאסר ונס הגאולה, תהליך שהלך והתעצם עד ימינו אנו, כשאנו מצויים בשיא בכל מובן, בכמות ובאיכות, בהפצת המעיינות.

וכך גם בפעולתנו שלנו בהפצת המעיינות חוצה: אנו לא 'נלחמים' בעולם ושוברים אותו. אין מטרתנו חלילה לגרום לאנשים לעזוב את עבודתם וללכת ל'כולל', או לחסום כבישים הפועלים בשבת. בדיוק להפך. אנו מאירים את העולם עצמו באור של תורה ומצוות, מראים לסביבה שלנו כמה טוב להיות חסיד, לעבוד את השם, ולרתום את חיי היומיום לקידוש שם שמייים והשראת הקדושה כאן, בעולם הזה הגשמי.

סבא לא שבר

אחד מחסידי של אדמו"ר הזקן, שהיה עשיר ובעל אמצעים, העניק לרבי מתנה יוקרתית: קופסת טבק להרחה עשויה כסף.

אדמו"ר הזקן סירב להשתמש בקופסה להרחת טבק, באומרו: "יש איבר אחד באדם שאינו בעל תאוה [וזוהו האף]. ורוצים גם אותו להלעיט בתאוה?!...". במקום זאת, בחר להשתמש במכסה הכסף המבריק של הקופסה כמראה לכיוון מיקום התפילין של ראש.

פעם סיפרו את הסיפור הזה בנוכחות הרבי הצמח צדק, נכדו של אדמו"ר הזקן. כשמספר הסיפור אמר שאדמו"ר הזקן שבר את המכסה כדי להפוך אותו למראה, העיר על כך הצמח צדק: "עניינו של הסבא לא היה לשבור. הוא לא שבר, לא את עצמו ולא את הזולת. מן הסתם המכסה היה מחובר לקופסה בציר,

בעת שהכול הולך כשורה והשעה משחקת לו, אלא אף ובעיקר מי שמראה כי הוא יודע כיצד להתמודד עם נסיגות זמניות.

"אכן, הצולח את השעות הקשות נעשה מנהל יעיל ומחושל יותר, כיוון שצבר ניסיון ותבונה אותם יישם בעת שיתהפך המצב לטובה.

"לעיתים, נצרכת דווקא אותה נסיגה כדי לעורר את האדם לפעול ביתר שאת וביתר עוז. כך מצינו לגבי ספורטאים הניצבים בפני משוכה, אשר נסוגים אחורה כדי לצבור תנופה לניתור מעלה.

"בפשטות, אני סמוך ובטוח כי אתה מגיב לקושי הנוכחי היטב, ושנסיגה זו עצמה תשמש כמקפצה לשינוי לטובה שעוד נכון לך".

"פדה בשלום"

מי שמדגישה זאת במיוחד, בגישה הכללית שהיא מתווה לעבודת השם, היא החסידות:

ידוע^ה שגאולת רבינו הזקן הייתה בעת שאמר בתהלים הפסוק^ה "פדה בשלום נפשי".

ומבואר בכמה מקומות^ה הפירוש בכתוב זה, שיש שני אופנים בפדייה - (א) על ידי מלחמה, שמנצח את האויב; (ב) פדיה בשלום ובדרך מנוחה, כי "גם אויביו ישלים איתו".

עבודת השם בדרך החסידות, שהיא ההכנה לגאולה השלמה ולא סתם, מבוטאת בצורה מדויקת בפסוק מתהלים "פדה בשלום נפשי" - פסוק הגאולה של אדמו"ר הזקן ב"ט כסלו, אותו חגגנו השבוע. לא לשאוף למלחמה, אלא לשאוף לשלום.

לאמור: עבודת השם חסידית איננה מסתכמת בבריחה ו'התמגנות' מפני העולם שסביב, או ב'כפייה' של היצר הרע בכל הכוח רק שלא יעבור עבירה. זה אומנם נחוץ כשלב התחלתי, אבל ממש לא העיקר.

ח. כמ"ש אדה"ז באגרתו הידועה (נדפסה בס' אגרות קודש שלו סי' לח-לט).

ט. תהלים נה, יט.

י. ד"ה פדה בשלום לאדמו"ר הזקן (מאמרי אדה"ז - הקצרים ע' רטז),

לאדמו"ר האמצעי (בשע"ת שלו ח"א פ"א נה), ד ואילך. וראה שם נא,

ג, ועוד.

יא. משלי טז, ז.

והסבא הסיר את הציר המחבר ופירק את המכסה מהקופסה. אבל לשבור הוא לא שבר".

כוס התרעלה

את המסר הזה ממש, שמשימתנו בגלות היא לחולל את המהפך האלוף שיהפוך את החושך לאור, אנחנו רואים בשני הנושאים שדיברנו עליהם כאן - התפוצצות פרשת שרי פרעה, וחלום הגפן המפורט של שר המשקים.

נקרא את הדברים תחילה בלשוננו של הרבי:

בדרשתו בא רבי ירמיה בר אבא לרמז גם על העילוי הנפעל על ידי עבודת בני ישראל בגלות, שהוא לא רק לבטל המיצר של גלות, אלא לפעול שהמצירים עצמם יהפכו לעוזרים ומסייעים את ישראל וגאולתם.

כי בתחילה באה גאולתו של ישראל מגלות המלכויות, על ידי ביטול המיצר; ואחר כך באים לשלב השני, שמלכויות עצמן מתהפכים [...]

ששתיית "כוס התרעלה" מרמזת על האתהפכא דמצרים.

זה שנמשל לשתיית יין דווקא, הוא לפי שאינו עניין של עונש לחוד, אלא בזה נרמזת האתהפכא בעצם מציאותם - על דרך . . . "תנו² שכר לאֲבִד וַיֵּן לְמִרְיָנָה, שְׁעַל יְדֵי יִשְׁתָּה וַיִּשְׁכַּח רִישׁוֹ [ראשון]", שעל ידי 'שתייה' זו נשכח רישו ויכול להתהפך מן הקצה אל הקצה.

[וזה] על דרך שני הטעמים ברש"י על מעשה שר המשקים ושר האופים³: (א) ביטול הלעז על יוסף. (ב) שתבוא הרווחה לצדיק על ידיהם, שזה כולל לא רק יציאה ממאסר אלא שנעשה משנה למלך.

גם בסיפור חטאם של שני שרי פרעה, וגם בחלומם של שר המשקים, אנחנו רואים את אותו מסר חוזר: קודם כל צריך להיחלץ מהמשבר ולנטרל את כל ההפרעות; אבל אחר כך באה

המשימה שהיא התכלית הגדולה - להביא את המהפך המושלם, להפוך את החושך עצמו לאור ואת האויב לאוהב.

הלא מה ראינו בסיפור חטאם של שני שרי פרעה? העובדה שהם חטאו ונתפסו נועדה קודם כל לבטל את "הדברים האלה", לנטרל את השם הרע שנוצר ליוסף כשהושלך לכלא. אבל זה היה רק השלב הראשון. התפקיד המכריע שלהם היה להביא ישועה ורווחה ליוסף, דרך כל מה שהתגלגל מאז אותו ליל חלומות בכלא, שנה אחרי התפוצצות הפרשה.

זה בדיוק מה שמציג רבי ירמיה בפתרון החלום של שר המשקים. הוא פורס כאן את חזון הגאולה על שני חלקיו: בהתחלה עם ישראל נגאל וחוזר לשגשוג, אך זה לא נעצר כאן. מיד אחר כך מגיע השלב השני והעיקרי: "הִגִּיעַ זְמַנָּה שֶׁל מְצָרִים לְשִׁתּוֹת כּוֹס הַתְּרַעְלָה".

ברמת הפשט, שתיית כוס התרעלה היא חלק מההיפרעות והכרעת האויבים שעמדו בדרכנו הרוחנית והגשמית. אבל במשמעות הפנימית של הדברים, שתיית כוס התרעלה מתארת דווקא את המהפך הפנימי הרדיקלי שיתחולל במצרים, אם כל הגלויות הרוחניות, שיביא את העולם כולו למצב משופר וטוב עוד יותר מזה שהיה בנקודת ההתחלה - שזוהי תכלית הגלות כולה.

איך שתיית כוס התרעלה מרמזת דווקא על הפיכת האויב לאוהב?

נשים לב לתכולת הכוס: יין.

הפסוק בספר משלי אומר שאדם עצוב ומדוכא שגורלו לא שפר עליו צריך להשקותו בייין, ואז הוא ישכח את הבעיות שלו, העצב יתרפא והשמחה תבוא. זאת אומרת, שתיית יין אכן 'מדכאת' את ההכרה הגלויה של השותה, אבל מצד שני זה בדיוק מה שמאפשר לו לגלות בעצמו כוחות מיוחדים שהוא לא הכיר.

ובחזרה לכוס פרעה. היין שמוגש לפרעה בחלום שר המשקים הוא כוס תרעלה, אבל לרעל יש פעולה חיובית. כמו חומר אנטיביוטי, שהוא למעשה רעל שמטרתו לקטול את החיידקים הרעים, אך בכך בדיוק הוא מרפא את האדם - כך גם "כוס התרעלה" של מצרים מכוונת את ביעור ההתנגדות המצרית והשליליות של 'קליפת מצרים' הרוחנית, עד שיתחולל המהפך המושלם והעולם כולו יכיר במציאות השם ובשליחותו של עם ישראל.

יב. משלי לא, ו-ז.

יג. אלא כיון שהרווחה בפועל באה ע"י שר המשקים, לכן בא הרמז לעילוי זה בחלומם דווקא.

שקיעת החמה // מאמר "תנו רבנן" – שבת חנוכה תשי"ד

איך זמן ההדלקה "משתשקע החמה" קשור באופן הדוק לסכך הסוכה? כיצד העבודה של אומות העולם ל"חמה" גורמת לחמימות התאוות? וכיצד נפטרים מה'השתחוואה לחמה' בעבודה הרוחנית שבנפש? – ימי החנוכה ומלחמת החשמונאים בעבודת ה'

— א —

שייכות ימי החנוכה לחג הסוכות

תנו רבנן מצות נר חנוכה כו' בית שמאי אומרים יום ראשון מדליק שמונה מכאן ואילך פוחת והולך, ובית הלל אומרים יום ראשון מדליק אחת מכאן ואילך מוסיף והולך כו'.

טעמא דבית שמאי כנגד פרי החג, וטעמא דבית הלל דמעלין בקדש ואין מורידין¹.

ומשמע מזה דגם בית הלל מודים לבית שמאי שגרות חנוכה שייכים ל"פרי החג" [הפריים הקרבים בחג הסוכות, שמספרם פוחת מיום ליום], ומה שסבירא להו שהדלקת הנרות צריך להיות באפן דמוסיף והולך הוא מטעם אחר, ד"מעלין בקדש", אבל בעצם הענין סוברים גם בית הלל שגרות חנוכה שייכים ל"פרי החג".

ושייכות הענין דחנוכה לסוכות על פי פשוט הוא: לפי שיימי חנוכה הם שמונה ימים, כמו חג הסוכות שכולל גם שמיני עצרת.

ועוד ענין בהשייכות דחנוכה לחג הסוכות: דגר חנוכה "מצותה משתשקע החמה"². כשם שסוכה צריכה להיות "צללתה מרובה מחמתה"³.

— ב —

"חמה" זוהי יוון, וצריך "להשקיע" ולהוריד אותה

והענין בזה:

דהנה איתא במדרש⁴ על פסוק "יפה כלבנה ברה כחמה"⁵: "ברה כחמה במלכות יוון. חמה שמה כו', בתקופת תמוז מי יוכל לעמוד כנגד השמש,

הכל בורחים ממנו כו', כך במלכות יוון הכל ברחו ממנו. ומתתיהו הפכה ובניו עמדו באמונתו של הקדוש ברוך הוא וברחו מפניהם האוכלוסין של יוון ונהרגו כלן כו'".

ולפי זה, ענין ה"חמה" מורה על החמימות דלעמית זה, על דרך מה שכתוב "והם הוא אבי כנען"⁶ [שהוא החם דתאוות רעות ורתיחת הדם של הנפש הבהמית והיצר הרע].

וזהו שאנטיכוס הוא דגמת ה"חמה", מצד גזרותיו כו'.

ועל זה אמרו ש"נר חנוכה מצותה משתשקע החמה", שהכנה בזה היא שצריך להשקיע ה"חמה" דלעמית זה.

— ג —

העבודה ל"חמה" היא הגורמת ל'חמימות' הקליפה

ולהבין זה, יש להקדים תחלה מה שכתוב⁷ "כי שמש ומגן הו' אלקים". דפירוש "מגן" הוא - נרתק לשמש להגן שיוכלו הבריות לסבלו.

והינו, שבשמש יש שני דברים: עצם השמש, וגלגל השמש - שהוא המגן ונרתק של השמש, והוא הנקרא "חמה".

וזהו ענין שאמות העולם עובדים לחמה, שזהו הגלגל שהוא המגן ונרתק.

וזהו "כי שמש ומגן הו' אלקים", שפנשם שהנרתק מגן בעד השמש כך שם אלקים מגן לשם הו' ברוך הוא. כידוע ששם הו' הוא מקור ה'אורות' ושם אלקים הוא מקור ה'כלים', ונהרי ענין ה'כלים' הוא שמעלימים על ה'אור' שמתלבש בתוכם.

1. שבת כא, ב.

2. שם.

3. סוכה פקא משנה א.

4. שמות רבה פרשה טו, ו.

5. שיר השירים ו, י.

6. נח ט, יח.

7. סה"מ תרפ"ו ע' קסח.

8. תהלים פד, יב.

9. ראה של"ה קצו, ב.

זו את העולם כולו בטובו בחן בחסד וברחמים, והעסק בפרנסה אינו אלא כלי בלבד, שלכן אין צריך להכניס בזה את כל שכלו כו'.

ואם כן, הטרדה בעסק הוא ענין ההשתחויה לחמה ברוחניות, שעל ידי זה הוא יורד למטה להמשיך אחרי התאוות ותענוגי עולם הזה כו'.

— ה —

העצה: להיות כלי ריקן, ולחזק את האמונה

והעצה לזה:

שיהיה בבחינת "לב נשבר ונדכה"¹⁰, על ידי זה שיעשה חשבון בנפשו ממעמדו ומצבו, דאז לא יתאווה לכל הענינים,

כי אלו היה כדבעי, היה מקום לחשב שמגיע לו, אבל כאשר יודע בנפשו שאינו כדבעי למהוי [כפי שצריך להיות] איך יוכל לחשב כלל שמגיע לו?

דבכדי שיהיה כלי לברפת הוי', צריך להיות העבודה שיהיה "כלי ריקן", כמאמר רבותינו זכרונם לברכה¹¹ "כלי ריקן מחזיק, מלא אינו מחזיק".

דאף שאמת הדבר שנשמות ישראל מצד עצמן הם כלים לברפת הוי', כמו שכתוב¹² "כוס ישועות אשא", אבל מכל מקום, צריכה להיות העבודה שיפעל בנפשו שיהיה "כלי ריקן", והוא ענין העדר התאוה.

דמה שצריך לבריאנות הגוף, כדי שיוכל לעבוד את הוי', הרי זה רק האכילה והשתיה עצמן, ושאר צרכי הגוף, אבל התאוה בזה, הרי אינו צריך לבריאנות הגוף!

הנה, כאשר יעשה חשבון בנפשו איך שהוא ממלא מתאוות הרי אז לא יחשב כלל שמגיע לו! וגם צריך להתחזק באמונתו שהוא יתברך זן ומפרנס לכל, ויכול לפרנסו גם כאשר לא יהיה מטורד בעסקיו, שהרי הוא יתברך יכול לפרנסו גם באופן אחר.

ואף שאינו רואה בשכלו ממה הוא יכול להתפרנס, מכל מקום, צריך להתחזק באמונתו שהאמת כן הוא, וזה שאינו מבין זה בשכלו, אין צריך לפעל שום חלישות בהאמונה.

והנה אף שפונת ההעלם שעל ידי הכלים, הוא בשביל הגלוי [כדי שהנבראים יוכלו לקבל ולהכיל את האור], מכל מקום, להיות שזהו ענין של העלם, הנה ברובי השתלשלות נעשה ההעלם באופן כזה שישנם כאלו משתתחים לחמה,

וכנזכר לעיל שהפונה היא לגלגל חמה, שהוא המגן ונרתק לשמש, שענינו הוא העלם. והינו, שחושבין את ההסתר לעקר. [ו]לא נרגש אצלם פונת ההעלם שהוא בשביל הגלוי, אלא רק ההעלם וההסתר עצמו.

ומצד זה טועים לומר "עזב הוי' את הארץ" בידי כוכבים ומזלות, שהם ישיגחו על הנבראים. ולכן הם עובדים לחמה.

ומזה בא תקף חמימות התאוה דקליפה, שהוא ענין "והם הוא אבי כענו", שנמשכים אחרי התאוות ותענוגי עולם הזה כו'.

— ז —

'השתחויה לחמה' - הרכנת הראש והמוחין לעסוק בגשמיות

והנה ענין ההשתחויה לחמה וכוכבים ומזלות ישנו גם כן בעבודה הרוחנית:

והוא ענין הטרדה והשיקוע בעניני פרנסה שמכניס את ראשו ושכלו בזה, שזהו ההשתחויה ברוחניות.

דכשם שהשתחויה גשמית ענינה הרפנת הראש בגשמיות, כמו כן הרפנת הראש ברוחניות על ידי טרדת השכל והמחשבה, הוא ענין ההשתחויה ברוחניות.

והוא דגמת המשתחויה לחמה.

שהרי סבת ההשתחויה לחמה הוא לפי שחושבים שההשפעה היא מהחמה וכוכבים ומזלות, שלכן ראוי לחלק להם כבוד ולעבדם, והינו, שהאמת היא שההשפעה היא מהשם יתברך שמשפיע על ידם, והם רק כגרון ביד החוצב, ולכן אין ראוי לחלק להם כבוד, אלא שאמות העולם משתתחים לחמה לפי שחושבים שההשפעה היא מהחמה וכוכבים ומזלות,

וכמו כן מי ששיקוע וטרוד בעניני פרנסה שמכניס את שכלו בזה, הרי זה לפי שחושב שההשפעה היא מהענינים שעוסק בהם לצורך פרנסתו. והינו, שלפי האמת הרי הוא יתברך

10. תהלים נא, יט.

11. ברכות מ, א.

12. תהלים קטז, יג.

שמונה ימים: למעלה מהשתלשלות, כוח האמונה שבנפש

וזהו "זר חנכה מצותה משתשקע החמה".
שני חנכה ענינו הוא חזק האמונה, ועל ידי זה
נעשה שקיעת החמה דלעמת זה, ענין הפרוד.
וזהו גם כן שסכה צריכה להיות "צלתה מרבה
מחמתה", שמונה על ענין שקיעת החמה דלעמת זה.
אמנם הסכך צריך להיות קלוש, שיהיו
כוכבים נראים מתוכו, והינו, שהכוכבים הם
מקצוע תמינאה¹⁶ [- הרקיע השמיני] שלמעלה
מהשתלשלות.

שענינו בנפש הוא ענין האמונה, שעל ידי זה
נעשה שקיעת החמה דלעמת זה.

וזהו גם שמי הסכות וימי החנכה הם שמונה
ימים, כידוע שהענין דשמיני מורה על בחינה
שלמעלה מהשתלשלות.

ועל ידי זה דוקא נשלמת הפונה דנתאזה הקדוש
ברוך הוא להיות לו דירה בתחתונים, שהוא גלוי
העצמות שלמעלה מהשתלשלות, שענין זה
נעשה על ידי העבודה שבזמן הגלות דוקא.

וזהו גם שגרות המקדש הם שבועה גרות, ונרות
חנכה הם שמונה גרות - בדגמא דלעתידי שיהיה
אז כנור של שמונה ימים¹⁷.

והינו, שעל ידי העבודה שבזמן הגלות בחזק
האמונה נזכה לביאת משיח צדקנו שהוא אחד
המיוחד משבועה רועים ושמונה נסיכי אדם¹⁸, שאז
תשלם הפונה ותהיה דירה לו יתברך בתחתונים
ממש.

דזה מובן בשכל גופא, שהעדר השכל אינו צריך
לפעל שום חלישות, שהרי "לית מחשבה תפיסא
ביה"¹³, הרי אינו פלא כלל שהוא בשכלו האנושי
אינו יכול להבין, ואם כן אין זה צריך לפעל שום
חלישות בהאמונה, וצריך להתחזק באמונתו
שהוא יתברך יכול לפרנסו גם באפן אחר.

שהחזק בהאמונה הוא העצה נגד הטרדה
בעניני פרנסה, שהוא ענין ההשתחוה לחמה
ברוחניות.

— י —

ניצחון של החשמונאים על היוונים הוא בחיזוק האמונה

וזהו מה שכתוב במדרש ש"ממתיהו הכהן
ובניו עמדו באמונתו של הקדוש ברוך הוא וברחו
מפניהם האוכלוסין של יון ונהרגו כלן כו".

דהנה, מלחמת אנטיכוס היתה מלחמה רוחנית,
שרצונו היה "להשכיחם תורתך ולהעבירם מחקי
רצונך"¹⁴, והינו, שהגוף דישראל לא 'הפריע' להם,
והם לחמו נגד הנשמה דישראל.

שזהו שאמר¹⁵ "כתבו לכם על קרן השור שאין
לכם חלק באלקי ישראל" חס ושלום, וזוהי המלחמה
הרוחנית דאמות העולם שמשתחווים לחמה, וכנזכר
לעיל שגזרת אנטיכוס הוא ענין חמה.

ונצחון המלחמה היה על ידי שממתיהו ובניו
התחזקו באמונתו של הקדוש ברוך הוא.

וכנזכר לעיל שהעצה שלא תהיה הטרדה בעניני
פרנסה שהוא ענין ההשתחוה לחמה ברוחניות,
הוא על ידי החזק באמונה.

16. ראה זח"א קסב, ב ובמפרשי זוהר שם. רמב"ם הל' יסודות רפ"ג.

17. ערכין יג, ב.

18. סוכה נב, ב.

13. 'פתח אליהו' (הקדמת התיקוני זוהר).

14. נוסח 'ועל הניסים'.

15. מגילת תענית סוף פרק ב. ב"ר פט"ז, ד ועוד.

התקשרות

עושים מנוי,
ומקבלים מידי
שבוע למייל
מנה חסידיית
גדושה של



chabadisrael.co.il

ישראל • הכתובת שלך לכל עניני יהודי

התוועדות • שולחן שבת משפחתי חסידי
רעיון ממאמר חסידות • תמונה מספרת

פרשת וישב

ייהודים עליונים

להינזק מהם, ולכן הם אסורים.

לפני מתן תורה, היה בכוחם של האבות והשבטים להכיל אורות נעלים אלו. ולכן הייחודים מנישואים אלה היו מותרים, ואף נעלים ביותר. אך לאחר שהתורה ניתנה לכולם, גם לאנשים כמונו שאיננו מסוגלים להגיע לאותן דרגות, נאסרו נישואים כאלה.

(הרבי - ליקוטי שיחות, כרך ה, עמוד 273)

וַיִּקְמוּ כָל בְּנֵי וְכָל בָּנָתוֹ לְנִשְׁמֵי וַיִּמָּאן (בראשית, פרק לו, פסוק לה) וְכָל בָּנָתוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אֲחִיוֹת תְּאֻמּוֹת נִלְדוּ עִם כָּל שֶׁבֶט וְשֶׁבֶט, וְנִשְׁאָוּ (רש"י)

כיצד ייתכן שרוב השבטים (מלבד יהודה, אפרים ומנשה), נשאו את אחיותיהם, ועוד שמנישואים אלה בא רובו של עם ישראל?!

בקבלה ובחסידות מוסבר שאיסורי עריות קשורים ל"ייחודים" רוחניים נעלים ביותר, עד כדי כך שאיננו יכולים להכיל אותם וחלילה אף

לעולם לא להיכנע!

לו "אדוני" - ולא נענש על כך!

ההסבר לכך הוא שיעקב נאלץ לנהל מלחמה עם עשו וכוחות הטומאה, ובאותה עת צריך היה יעקב להכניע את עצמו בפני עשו. אך יוסף היה בדרגה גבוהה כל כך, שכלפיו כלל אין שום התנגדות רוחנית, ולכן היה אסור לו להכניע את עצמו לעולם לפני שר המשקים.

(הרבי הצמח צדק - אור התורה, כרך ו, דף תתרצח)

וְלֹא זָכַר שֶׁר הַמְּשָׁקִים אֶת יוֹסֵף, וַיִּשְׁכַּח (פרק מ, פסוק כג) מִפְּנֵי שֶׁתִּלָּה בּוֹ יוֹסֵף לְזִכְרוֹ, הִזְקָה לְחַיִּית אֲסוּר שְׁתֵּי שָׁנִים (רש"י)

נשאלת השאלה: מדוע יוסף נענש בשנתיים נוספות של מאסר, משום שתלה תקווה בשר המשקים שיעזור לו להיחלץ ממצבו ולהשתחרר מהכלא? הלא יעקב אביו התנהג בצורה דומה, כששלח לעשו אחיו מנחה על מנת לרצות אותו, ואף השפיל את עצמו בפניו כשהשתחוה לו וקרא

פרשת מקץ

חלום עולה

חלומות יוסף מתארים מסלול של עלייה: החלום הראשון היה חלום האלומות, והוא עסק במחזה שהתרחש על הארץ; ואילו החלום השני, חלום השמש, הירח והכוכבים, כבר עסק בשמיים. לעומת זאת, חלומות פרעה היו בסדר הפוך: החלום הראשון תיאר בעלי חיים, והחלום השני עסק בצומח.

(הרבי - ליקוטי שיחות, כרך ג, עמוד 820)

וַהֲנֵה מִן הַיָּאָר עֹלֵת שֶׁבַע פְּרוֹת יֹפִית מְרָאָה וּבְרִיאַת בָּשָׂר, וְתִרְעִינָהּ בְּאָחוּ (פרק מא, פסוק ב)

חלומותיו של אדם רומזים ל"חלום חייו", ובזה בא לידי ביטוי הבדל בין שאיפת חייו של יהודי לשאיפתו של הגוי. יהודי שואף להתעלות מתמדת בקדושה וברוחניות. לעומת זאת, שאיפותיו של הגוי מתמקדות בענייני העולם החומריים.

לכן יש הבדל יסודי בין חלומות יוסף (עליהם מסופר בפרשת וישב) לבין חלומות פרעה:

"אשר יאמר לכם תעשו!"

כמשנה למלך במצרים. ולמרות כל זאת, כל העיסוקים בניהול ענייני הממלכה לא הפריעו לו לעבוד את השם. יותר מזה: הוא אף הכניע את המצרים והכריח אותם למול את עצמם, למרות היותם שטופי זימה.

מכך עלינו ללמוד בעצמנו, שכל יהודי שמצוי בין יהודים הרחוקים מאד מיהדות, צריך להתחזק בתורה ובמצוות, ולא רק זה אלא שעליו להשפיע על אותם יהודים בסביבתו ולקרב אותם לתורה ולמצוות.

(הרבי - לקוטי שיחות, כרך י, עמ' 141)

ותרעב כל ארץ מצרים ויצעק העם אל פרעה ללחם, ויאמר פרעה לכל מצרים לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו (פסוק נה) לפי שהיה יוסף אוֹמֵר לָהֶם שִׁמּוּלוּ, וְכִשְׁבָּאוּ אֶצֶל פְּרֹעֶה וְאֹמְרִים: כֵּן הוּא אֹמֵר לָנוּ, אֲמִר לָהֶם: וְלָמָּה לֹא צִבְרָתֶם בָּר, וְהִלֵּא הִכְרִיז לָכֶם שְׁשָׁנִי הָרָעָב בָּאִים? אֲמִרוּ לוֹ: אֲסַפְנוּ הָרִבָּה וְהִרְקִיבָה, אֲמִר לָהֶם: אִם כֵּן, כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר לָכֶם תַּעֲשׂוּ, הֲרִי גֹזֵר עַל הַתְּבוּאָה וְהִרְקִיבָה, מִה אִם יִגְזֹר עָלֵינוּ וְנָמוּת. (רש"י)

אצל יוסף הצדיק אנו רואים תופעה מיוחדת: הוא חי במצרים, שהייתה מקום נחות מבחינה רוחנית ומוסרית. ולא רק זה, אלא שהוא כיהן

סכנה בדרכים

לדרך, שבהם נספו בני משפחתו מרחל. רחל עצמה מתה בדרך, ויוסף בנה נטרף על ידי חיה רעה בדרך, ולכן חשש יעקב שגם בנימין ייקלע לאסון בהיותו בדרך.

(הרבי - לקוטי שיחות, כרך ה, עמוד 213)

וְאֵת בְּנִימִין אָחִיו יוֹסֵף לֹא שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת אָחִיו, כִּי אָמַר פֶּן יִקְרָאֵנוּ אֲסוֹן (פרק מב, פסוק ד)

מדוע חשש יעקב מפני אסון שיקרה בדרך לבנימין, יותר מאשר לשאר אחיו? מה גם שבנימין כבר היה אז קרוב לגיל שלושים!

אלא שיעקב היה למוד אסונות שקשורים

איך הם לא הכירו אותו?

זאת עניינו האמיתי היה תמיד באופן בלעדי בדבקות בהשם.

האחים אפילו לא שיערו שיכולה להיות מציאות חיים כזו של התערות מלאה בחיי העולם, ובכל זאת להיות דבוק באלוקות לחלוטין, ולכן הם לא העלו בדעתם שזהו יוסף אחיהם אלא חשבו שהוא מצרי.

(הרבי האמצעי - תורת חיים, פרשת ויחי, דף קד, עמוד ב)

וַיִּכַּר יוֹסֵף אֶת אָחִיו, וְהֵם לֹא הִכְרִיחוּ (פסוק ח)

איך טעו האחים כל כך ביוסף ולא זיהו אותו? השבטים בחרו להיות רועי צאן, שהוא עיסוק קל מבחינה רוחנית. זה אפשר להם לשהות מחוץ לעיר ולהיות משוחררים מהלחצים ומטרדות העולם, וכך שום דבר לא הפריע להם לדבוק בקדוש ברוך הוא. אך ליוסף הייתה דרך שונה. הוא היה שליט בכל מצרים ומשנה למלך, ובכל

להתבונן, לבכות, ללמוד

"ויבוא החדרה ויבך שמה" - העצב והבכי צריכים להיות בתוך חדרי הלב, כי לצד הצער צריכה להיות גם חדווה בעשיית המצוות ובעבודת השם;

"ויתאפק ויאמר שימו לחם" - וכאשר יהודי בוכה על נפילת נשמתו והיותו רחוק מאלוקות, גובר בו הצימאון להתקרב ולדבוק בהשם, והתשובה לזה היא 'לשים לחם' - כלומר, ללמוד תורה, שנמשלה ללחם. כי כאשר יהודי לומד תורה, הוא מתאחד ממש עם האלוקות שבתוכה.

(אדמו"ר הזקן - לקוטי תורה, דף מ, עמוד ב)

וַיִּמָּהֵר יוֹסֵף כִּי נִכְמְרוּ רַחֲמָיו אֶל אָחִיו וַיִּבְקֹשׁ לִבְכוֹת, וַיָּבֵא הַחֲדָרָה וַיִּבֶךְ שָׁמָּה. וַיִּדְחֹץ פָּנָיו וַיֵּצֵא, וַיִּתְאַפֵּק וַיֹּאמֶר שִׁימוּ לָחֶם (פרק מג, פסוקים ל-לא)

בפסוקים אלה, יוסף הצדיק מורה לכל אחד מאיתנו דרך בעבודת השם:

"כי נכמרו רחמיו אל אחיו" - כל אחד ואחד צריך להתבונן בירידה הגדולה של הנשמה ממקורה הרוחני הנעלה אל חיים בעולם הזה הגשמי, ובעקבות זאת להתעורר ברחמים רבים עליה;

כד כסלו

תרפ"ז

נפטר הגאון החסיד הרב דוד צבי חן, שמוכר בשם "הרד"צ מצ'רניגוב". היה גאון עצום בנגלה ובחסידות וכיהן כרב העיר צ'רניגוב.

הרד"צ היה מגדולי חסידיהם של אדמו"ר מהר"ש, אדמו"ר הרשב"ב ואדמו"ר הרי"צ. הוא היה אחד משלושה אנשים בלבד שהוסמכו לרבנות על ידי אדמו"ר מהר"ש, שבחן אותו בעצמו לפני ההסמכה.

הרד"צ היה איש נעים הליכות ובעל מידות טובות באופן מיוחד, וכל מעייניו היו בעולם החסידות. אדמו"ר הצמח צדק אמר עליו שהוא הגיע לדרגת "עובד אלוקים", גדולי החסידים אמרו שהוא היה בדרגה הרוחנית של "בינוני שמתפלל כל היום כולו", ושאדמו"ר מהר"ש אמר לו ש"הגיע הזמן לחשוב על עבודת הצדיקים".

בשנת תרפ"ה עלה הרד"צ לארץ הקודש, יחד עם חתנו הרב החסיד ר' שלום שלמה שניאורסון (אחיו של רבי לוי יצחק, אביו של הרבי) והתיישב בירושלים. כתשעה חודשים לאחר עלייתו לארץ נפטר, ונטמן בחלקת חב"ד בהר הזיתים בירושלים.

כו כסלו

תקנ"ז

רץ מיוחד הגיע מבית הדפוס בסלויטא, והביא לאדמו"ר הזקן מאתיים עותקים ראשונים של ספר התניא.

תרכ"א

אדמו"ר הרש"ב נכנס בבריתו של אברהם אבינו. אביו, אדמו"ר מהר"ש, היה המוהל. הברית נערכה בחשאי והשתתפו בה פחות מעשרים איש.

כז כסלו

תקס"א

אדמו"ר הזקן נגאל ממאסרו השני בפטרבורג, שנגרם בעקבות הלשנה חוזרת על תנועת החסידות שבראשה עמד. אדמו"ר הזקן נאלץ להתמודד עם טענות רבות, להן הוא השיב בכתב ותורגמו לרוסית.

הצאר פאבל הסכים להצעת שרי ממשלתו לשחרר את אדמו"ר הזקן, בתנאי שבאופן זמני אדמו"ר הזקן יעבור לגור בפטרבורג.

כעבור כחודשיים מהמאסר אדמו"ר הזקן שוחרר לחופשי, ועדת החסידים צהלה ושמחה.

תנש"א

הרבי חילק לכל אחד ואחת דמי חנוכה: מטבע של דולר בתוך נרתיק קטן עליו נכתב: "חנוכה ה'תנש"א".



צאו למבצעים

אתר המבצעים - שליחות לכל אחד
mivtzoim.co.il
058-4400770



חנוכה LIVE

JEM/120575



[הרבי] ניגש לסטנדר שמעל גבו יאמר את השיחות, והחלו לומר הפסוקים.

במנהטן נאמר הפסוק "תורה", בהונג-קונג - "שמע", במוסקבה - "כל ישראל", בירושלים - "ישמח", על ידי אחד מילדי צ'רנוביל [הילדים שחולצו מאסון הכור הגרעיני בצ'רנוביל והובאו לחיים חדשים בארץ, ביוזמת הרבי ובמבצע מיוחד של צעירי אגודת חב"ד]. את שאר הפסוקים אמרו תלמידי "אהלי תורה" וה"ליובאוויטשער ישיבה".

לאחר מכן כשמחאו כפיים לאות תודה לאלו שאמרו את הפסוקים, הצטרף גם כ"ק אדמו"ר שליט"א למחאות הכפיים.

אחר כך ראו בווידאו את כל טקסי הדלקת הנרות בכמה וכמה מקומות בעולם, אך לא בשידור חי, כדלקמן: קהיר, מרוקו, מונטבידאו (אורוגוואי), שיקגו, קליפורניה והבית הלבן.

המקומות שראו את ההדלקה בשידור חי (לפי הסדר): הונג-קונג, מלבורן, בית הכנסת הגדול במוסקבה, בואנוס-אייירס, לונדון, סידיני, יוהנסבורג, קייפטאון (שתיהן בדרום אפריקה), מגדל אייפל בפריז ומונטריאול (קנדה).

הושמעו דבריו של ראש הממשלה מר יצחק שמיר, דברי הרב הראשי לישראל, הגאון הרב מרדכי אליהו שליט"א ליד הכותל המערבי לאחר שהדליק את המנורה, אחריו מסר אחד מילדי צ'רנוביל ברכה לכ"ק אדמו"ר שליט"א. מהשדרה החמישית במנהטן הושמעו דבריו של ראש העיר ניו-יורק מר דייוויד דניקנס. במונטריאול בירך ראש ממשלת קנדה. כמו כן הגיע לטקס ההדלקה במונטבידאו ראש ממשלת אורוגוואי.

לבסוף הייתה ההדלקה בבית המדרש של כ"ק אדמו"ר שליט"א כאן. כששרו "הנרות הללו", עודד השירה בחוזק, כבר בתחילת הניגון, לכל עבר.

"סְטָלִיט" (לוויין באנגלית), זה היה הכינוי השגור בלקסיקון החב"די לשידורי הווידאו הלווייני מאירועים אצל הרבי. הטכנולוגיה שהייתה חדשנית מאד באותה תקופה נכנסה לשימוש בחנוכה של שנת תש"נ, והשידור הראשון היה הדלקת נר חנוכה ב-770 עם הרבי.

היוזמה הייתה של השליח הרב אברהם יצחק שם טוב עם ארגון ידידי ליובאוויטש בארצות הברית, ועל הביצוע הייתה אחראית חברת JEM. הרעיון היה לערוך מפגן של "פרסומי ניסא" עולמי, שבו יערכו בו זמנית במוקדים שונים בעולם כינוסי ילדים עם הדלקת נרות חנוכה, וכולם יוכלו לראות את כולם. כפי שממחישה הסיסמה שנהגתה אז לאירוע שנקרא "חנוכה LIVE": "לראות ולהיראות".

בשלוש השנים תש"נ-תשנ"ב, הרבי השתתף בכנס הילדים שנערך ב-770 ובהדלקת הנרות, צפה בכל מהלך השידור ונשא שיחה מיוחדת ששודרה לכל העולם. ב"סטליט" של חנוכה תשנ"ב הרבי אמר ששידור כזה מדגיש את החיבור בין כל המקומות בעולם, וממחיש איך כשילד יהודי מדליק נר במקום אחד בעולם, העולם כולו מואר.

התמונה כאן היא משידור הלוויין בנר שביעי של חנוכה תשנ"א.

נביא כאן כמה ציטוטים מיומני אותה תקופה שמספרים על האירוע:

שבת קודש פרשת וישב

כג כסלו

שבת מברכים חודש טבת

תהלים

- בבוקר לפני התפילה אומרים את כל התהלים בציבור¹. נוהגים לומר את התהלים לבושים בחליפה וכובע וחגורים באבנט².
- אחרי אמירת כל התהלים, מי שאין לו הורים יאמר קדיש יתום. אם נוכח במניין אדם בעל יארציט או בשנת אבל, רחמנא ליצלן, יאמר קדיש יתום אחרי אמירת כל ספר בתהלים³.
- לא אומרים את הפסוקים המופיעים בפתיחת ספר התהלים ("לכו נרננה...") ובסיומו ("מי יתן...")⁴. הרבי לא נהג לומר את ה"יהי רצון" לאחר כל ספר בתהלים. אך אומר הקדיש אומר אותו כהקדמה לקדיש.
- אין להפסיד תפילה בציבור לצורך סיום אמירת התהלים⁵. ומי שלא הספיק לסיים את כל התהלים, ישלים זאת בהקדם, ולכל המאוחר ביום ראשון למוחרת⁶.
- אחרי אמירת התהלים לומדים בציבור במשך כשעה מאמר חסידות שיהיה מובן לכולם, ואחר כך מתפללים⁷.

ברכת החודש

- לידיעת הציבור, לפני ברכת החודש מכריזים את מועד מולד הירח⁸: בליל שבת קודש, בשעה 02:22 ו-10 חלקים.
- החזן בברכת החודש (זה לא מוכרח להיות החזן של שחרית או של מוסף) אומר את הברכה בעמידה, וגם הציבור עומד⁹.
- החזן לוקח את ספר התורה ומחזיק אותו בידו

באמירת ברכת החודש¹⁰.

- בברכת החודש אומרים: "ראש חודש טבת, פְּיוֹם השבת קודש ולמוחרתו פְּיוֹם הראשון".
- לא אומרים "אב הרחמים".

התוועדות

- אחרי התפילה עורכים התוועדות בבית הכנסת¹¹, באופן כזה שאחר כך יאכלו סעודת שבת בבית וימשיכו את ההתוועדות עם בני הבית¹². כדאי שגם הנשים והבנות יערכו התוועדות בשבת או במוצאי שבת¹³.

יום ראשון

כד כסלו - ערב חנוכה

- החל מתפילת מנחה ובכל התפילות בכל ימי החנוכה - לא אומרים תחנון.

ההדלקה בבית הכנסת

- מציבים את החנוכייה בקיר הדרומי של בית הכנסת, והנרות מסודרים בחנוכייה ממזרח למערב¹⁴. בבית הכנסת מניחים את החנוכייה במקום גבוה, למעלה מ-80 ס"מ¹⁵.
- בבית הכנסת מדליקים את הנרות לפני "עלינו לשבח" בסיום תפילת מנחה. בהדלקה בבית הכנסת מברכים גם לפני השקיעה, אך לא לפני "פֶּלֶג המנחה" (בארץ זה סביבות השעה 15:40 - את השעה המדויקת יש לבדוק בלוחות הזמנים)¹⁶.
- לאחר ההדלקה שרים "הנרות הללו" בניגון המוכר.
- לא יוצאים ידי חובה בהדלקת הנרות בבית הכנסת, וגם מי שהדליק בעצמו את החנוכייה בבית הכנסת יחזור וידליק בביתו. אך "שהחינו" בלילה הראשון יוכל לברך בבית רק אם בהדלקה בביתו יוצאים ידי חובה גם בני המשפחה, אך אם הוא מדליק רק לעצמו לא

1. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ג עמ' תל.

2. כך נהג הרבי וכל הציבור עימו.

3. אג"ק של הרבי כרך י' עמ' דש. ס' המנהגים עמ' 30 ועמ' 55.

4. שערי הל' ומנהג ס"ה ס' יג.

5. קובץ רד"ש עמ' 30.

6. 'היכל מנחם' ח"ג עמ' רסו.

7. אג"ק ח"ד עמ' תכג. קובץ מכתבים שבסוף ס' תהלים 'אהל יוסף יצחק'

8. 192, לוח 'היום-יום' כו כסלו וספר המנהגים עמ' 30.

9. סידור אדמו"ר. ליקוטי מהרי"ח (בראש ח"ג, בהשמטות לח"ב פח, ב),

ושערי-רחמים על השערי-אפרים שער י ס"ק מז.

9. מג"א ס' תיז ס"ק א. שערי-רחמים שם ס"ק מג.

10. קצות השולחן ס' פג בבדה"ש ס"ק י, משעני אפרים שם ס"ו.

11. היום-יום, ל' בניסן.

12. אג"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו כרך י עמ' ג.

13. ספר המנהגים עמ' 30. לקוטי-שיחות, כרך טז, עמ' 523.

14. שו"ע ורמ"א ס' תרע"א ס"ז.

15. פרי-מגדים ס' תרע"ה בא"א ס"ק ב.

16. ראה ב"ח ר"ס תער"ב ופר"ח ס' תרע"ט. שיחות קודש תשכ"ג עמ'

401. וע"ע 'התקשרות' גיליון עג, עמ' 13 הערה 4.

יברך שוב "שהחינו"17.

נרות חנוכה

• יש להדר בחנוכייה נאה18. הרבי עורר שאם מדליקים בחנוכיית קנים - כדאי שהקנים של החנוכייה יהיו אלכסוניים (ולא עגולים), כמו במנורת המקדש19.

• מדליקים בשמן זית, והשמש הוא נר שעווה20. מדליקים את הנרות בפתילות חדשות בכל ערב21, ויש שמדליקים בפתילות הישנות דווקא22.

• את החנוכייה מניחים בתוך חלל הפתח של אחד החדרים, סמוך למזוזה הדלת, בצד שמול המזוזה23. לא מדייקים שעמידת הנרות תהיה בכיוון מסוים דווקא (ממזרח למערב או מצפון לדרום)24.

• אם תנאי המקום וכללי הבטיחות מאפשרים, כדאי שהילדים ידליקו בפתח חדרם הפרטי25.

• מעמידים את החנוכייה על כיסא - הנרות (השלהבות) צריכות להיות בגובה שמעל 24 ס"מ, ובסיסי הנרות (לא בסיס החנוכייה) יהיה לא גבוה יותר מ-80 ס"מ26.

• השלהבת של השמש צריכה להיות גבוהה מעט משאר הנרות27, או שהשמש יהיה מוצב בצד בנפרד על פמוט וכדומה28.

• הנרות יעמדו בשורה ישרה, והשלהבות שלהן תהיינה באותו גובה, ולא יהיו קרובים מדי אחד לשני עד שייראו כמו מדורה אחת. כמו כן יש להרחיק את החנוכיות של בני הבית זו מזו, שלא יהיו סמוכות מדי אלא יראו שהן חנוכיות נפרדות29.

• מתחילים להציב את הנרות בקצה הימני של החנוכייה, ומתחילים להדליק מדי ערב מהנר החדש (השמאלי ביותר, וממנו ימינה)30.

זמן ההדלקה

• מדליקים את הנרות בבית בין מנחה לערבית, אחרי התחלת השקיעה.

• כיצד יש לנהוג אם האב חוזר הביתה מאוחר? אם בני המשפחה יהיו ערים כשיחזור, יתנינו לו והוא ידליק כשיחזור. אם הוא יחזור כשהם כבר ישנים - האישה31 או אחד מבני הבית הבוגרים ידליקו, והוא עצמו ידליק כשיחזור, בתנאי שיתכוון לא לצאת ידי חובה בנרות שהם הדליקו. והכי טוב להעיר את בני הבית, כדי שיוכל לברך ללא פקפוק32.

ההדלקה

• מחנכים את הבנים להדליק נרות חנוכה כבר מגיל קטן ביותר33, ומשתדלים לחנך אותם לקיים את המצווה עם כל ההידורים34. הנשים והבנות יוצאות ידי חובה בהדלקה של האב או הבעל35.

• נרות חנוכה מדליקים בבגדים רגילים ולא בבגדי שבת וחג36, והנשואים חוגרים אבנט37.

• לא מדליקים נר חנוכה מנר חנוכה דולק אחר, אלא רק בעזרת השמש או נר אחר38.

• מתחילים להדליק את הנרות לאחר שמסיימים לומר את כל הברכות, ואחרי שגומרים להדליק את כל הנרות אומרים "הנרות הללו"39.

• מתעכבים סמוך לנרות כחצי שעה40, ובזמן הזה יש לעסוק יחד עם בני המשפחה בתורה או בשמחה של מצווה.

• הנרות צריכים לדלוך חמישים דקות לפחות41,

17. רמ"א סי' תרע"א סוס"ז ושערי תשובה שם.

18. סה"ש תש"נ ח"א עמ' 207. וראה א"ר וברכ"י סי' תרע"ג ס"ג.

19. לקוטי-שיחות חכ"א עמ' 169 והערה 44.

20. ספר-המנהגים, 'שערי הלכה ומנהג' שם.

21. כך נדפס בספר המנהגים.

22. הנהגת כ"ק אדמו"ר הרי"צ - 'התנועותיות' (טו) תשט"ז ח"א עמ' 303.

23. ולענין הנהגת כ"ק אדמו"ר ראה 'בקודש פנימה' עמ' 24.

24. ספר-המנהגים. לקו"ש ח"ה עמ' 456, ועיי"ש. סי' תרע"א ס"ז, לבוש

וט"ז שם.

25. ספר-המנהגים.

26. סה"ש תשמ"ח ח"א עמ' 162.

27. שו"ע סי' תרע"א ס"ו. ספר-המנהגים. ראה שו"ת מנחת-יצחק ח"ו

סי' סה אות ב' וש"נ.

28. ספר-המנהגים, שו"ע סי' תרע"ג ס"א בהג"ה ונו"כ. ראה משנה-ברורה

סי' תרע"ג סק"כ.

29. יש אומרים שכך נהגו רבותינו.

30. דרכי-משה והג"ה סי' תרע"א ס"ד ואחרונים, וראה אנציקלופדיה

תלמודית ערך 'חנוכה' עמ' שלו.

30. סידור אדה"ו.

31. לקוטי-שיחות חלק ל' 312 'd' (ומה שמצוין שם שהרבנית הייתה

שומעת הברכה מאחרים, לכאורה זהו ענין פרטי ואינו הוראה לכלל).

וענין במשנה-ברורה סי' תרע"ה ס"ק ט.

32. שו"ע ונו"כ ס"ס תער"ב. לוח כולל חב"ד. משנ"ב שם.

33. 'שבח המועדים' עמ' 101. 'התקשרות' גיליון ח"י עמ' 14 הע' 11, וש"נ.

34. ע"פ לקוטי-שיחות חב"ב עמ' 251.

35. ספר-המנהגים, עיי"ש. לקו"ש חלק ל' עמ' 312. סה"ש תש"נ ח"א עמ'

194 הערה 110. וכן בסה"ש תנש"א ח"א עמ' 165 הערה 110. וראה שיחות

קודש תשל"ה ח"א עמ' 34. ראה אנציקלופדיה תלמודית ערך 'חנוכה',

כרך טו עמ' רמח ו-רנב, ובהמצוין שם.

36. ספר-המנהגים. 'שערי הלכה ומנהג' שם. לוח כולל-חב"ד.

37. ספר-המנהגים.

38. שו"ע סי' תרע"ד ס"א בהג"ה.

39. ספר-המנהגים עמ' 70.

40. ספר-המנהגים שם.

41. ספר-המנהגים שם. וראה 'התקשרות' גיליון רעד עמ' 15.

• בברכת המזון - אם נזכר לפני שאמר את שם השם בסיום ברכת "נודה לך" - חוזר לאחור ואומר "ועל הניסים". ואם נזכר אחר כך - ממשיך את ברכת המזון כרגיל ולא חוזר, ולפני "הרחמן הוא יזכנו" יאמר: "הרחמן הוא יעשה לנו ניסים כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה", וימשיך "בימי מתתיהו" ואת המשך תפילת "ועל הניסים"⁴⁸ [ובשבת וראש חודש - יאמר את "הרחמן" של שבת וראש חודש קודם לכן]⁴⁹.

מנהגי חנוכה

- נוהגים לשחק בסביבון⁵⁰.
- נוהגים לאכול בחנוכה מאכלי חלב וגבינה⁵¹, וכן מאכלים שעשויים בשמן⁵².
- בימי החנוכה נוהגים להרבות בלימוד תורה⁵³, וכן בצדקה ובגמילות חסדים⁵⁴.
- בכל יום ויום מימי חנוכה יש לערוך מסיבות של שמחה⁵⁵, בכל מקום - בחוג המשפחה⁵⁶, במקומות העבודה וכן במוסדות החינוך - לגברים, לנשים, לילדים ולילדות⁵⁷. במסיבות אלה יש לספר על נס חנוכה ומה שלומדים ממנו⁵⁸.

דמי חנוכה

- הרבי הורה להשתדל לתת דמי חנוכה לילדים - כדי לחנך אותם להשתמש בכסף לדברי קדושה⁵⁹, ולעודד אותם להוסיף בלימוד התורה וקיום המצוות⁶⁰, וכן לחנכם לנתינת צדקה⁶¹.
- את דמי החנוכה נותנים לבנים ולבנות⁶², גם הקטנים וגם הגדולים⁶³.

ובזמן הזה החנוכייה צריכה להיות במקומה ואין להזיז אותה משם⁴². נר שכבה לפני הזמן, מדליקים אותו בלי ברכה. כעבור חמישים דקות אפשר להזיז את החנוכייה ממקומה, גם אם הנרות עדיין דולקים.

- עד חמישים דקות מהדלקת הנרות, הנשים נוהגות לא לעשות מלאכות כמו כביסה ותפירה. לאחר מכן אפשר, אך לא מול הנרות כל עוד הם דולקים⁴³.

הדלקות ציבוריות

- גם בהדלקות מרכזיות ובהדלקות במקומות ציבוריים - יש להדליק נרות חנוכה בברכה, ויש לעשות זאת רק לאחר "פלג המנחה".
- עדיף לברך כאשר נוכחים במקום עשרה אנשים. אך גם במקרה שלאחר ההדלקה יהיו עשרה שיראו את הנרות, ניתן לברך⁴⁴.
- וכשמדליקים נרות בעסקים וחנויות וכדומה, ואין עשרה אנשים שנוכחים במקום בזמן ההדלקה - עדיף להדליק בחלון הראווה, שיראו אותם גם העוברים ושבים בחוץ.

תפילת ערבית

- מי שבשנת אבלות, עומד חזן בכל התפילות בחנוכה (חוץ מאמירת ההלל, כמפורט להלן)⁴⁵.
- בתפילת ערבית לא מכריזים לפני שמונה עשרה "ועל הניסים", ובמקום זה דופקים על השולחן כתזכורת.

ועל הניסים

- מה יעשה מי ששכח לומר "ועל הניסים"?
- בתפילה - אם נזכר לפני שאמר את שם השם בסיום ברכת "מודים" - חוזר לאחור ואומר "ועל הניסים". ואם נזכר אחר כך - ממשיך את התפילה כרגיל ולא חוזר⁴⁶. ויש אומרים⁴⁷ שלפני "יהיו לרצון" האחרון בסיום תפילת שמונה עשרה יאמר: "יהי רצון מלפניך שתעשה לנו ניסים ונפלאות כמו שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה", וימשיך "בימי מתתיהו" ואת המשך תפילת "ועל הניסים".

48. רמ"א סי' תרפ"ב ס"א. סידור יעב"ץ (בהוצאת אשכול ח"א עמ' תסה), שלחן שלמה וערוך השלחן סי' תרפ"ב ס"ג, וכן כתב בקצות השלחן סי' מז בבדי השלחן ס"ק יח.
49. יד אפרים, משנה ברורה וכף החיים שם.
50. 'התועדויות' תשמ"ז ח"ב עמ' 185.
51. הוספות לשו"ע אדה"ז סי' תר"ע ס"ג.
52. סה"ש תשנ"ב ח"א עמ' 196 הערה 26.
53. 'התועדויות' תשמ"ב ח"ב עמ' 599 ועמ' 618.
54. פרי-מגדים שם. ספר-המנהגים, עיי"ש בהערה, ובלק"ש ח"ה עמ' 443 בהערות.
55. לק"ש כרך כה עמ' 401.
56. היום-יום כ"ח בכסלו. תורת מנחם חלק כא עמ' 295.
57. 'התועדויות' תשמ"ב ח"ב עמ' 545.
58. סה"ש תשמ"ט ח"א עמ' 122. 'התועדויות' תשמ"ב ח"ב עמ' 545.
59. לק"ש ח"י עמ' 290.
60. התועדויות תשמ"ח ח"ב עמ' 65.
61. 'התועדויות' תשמ"ט ח"ב עמ' 63.
62. סה"ש תש"נ ח"א עמ' 210.
63. שם, עמ' 199.

42. שו"ע תרע"ה ס"א, ובמש"ב ס"ק ו.
43. ראה בהשלמות לשו"ע רבינו סי' עת"ר ס"ס ד. לוח כולל חב"ד. כף-החיים שם ס"ק ט.
44. ע' ביה"ל תרע"א ס"ז ד"ה ויש נוהגין, וכ"פ בשו"ת מנח"א ח"ב ס"ס סח. וע' ברמ"א תר"צ ס"ח ובכף-החיים שם.
45. ספר המנהגים עמ' 8.
46. לוח כולל-חב"ד.
47. ט"ז סי' תרפ"ב ס"ק ג וא"ר שם ס"ק ב.

- להשתדל שכל הילדים, בנים ובנות, יקבלו דמי חנוכה וגם ייתנו לחבריהם.
- לעורר ללמוד בכל יום מימי החנוכה את נושאי החג בתורה.

יום שני

כה כסלו, חנוכה

- בבית הכנסת מדליקים נרות חנוכה גם בבוקר, בעזרת שמש⁷⁴ אך בלי ברכה, שידלקו עד סוף תפילת שחרית⁷⁵. אם תנאי הבטיחות מאפשרים, כדאי שתדלוק חנוכייה בבית הכנסת במשך כל היממה⁷⁶.
- אם החזן הוא בשנת אבלות - בעת תפילת ההלל חזן אחר יעמוד במקומו, ולאחר ההלל יחזור לומר חצי קדיש ולסיום התפילה⁷⁷.
- בהדלקת נרות חנוכה היום בערב (נר שני) לא מברכים "שהחיינו", אלא אם כן מדובר בהדלקה ראשונה שלו בשנה זו.

יום שלישי

כו כסלו, חנוכה

- בקריאת התורה מנהגנו לקרוא לישראל (העלייה השלישית) את קריאת היום הבא ("ביום השלישי"). וכך גם בכל שאר ימי החנוכה⁷⁸.

יום רביעי

כז כסלו, חנוכה

- הרבי הציע לתת 'דמי חנוכה' בהוספה מיוחדת - הערב (נר רביעי) או מחר בערב (נר חמישי)⁷⁹.

- הרבי הרי"צ היה נותן דמי חנוכה לבנותיו גם אחרי שהתחתנו וכן לחתניו⁶⁴. הרבי הרש"ב היה נותן לנכדו⁶⁵.

- בני זוג יבקשו דמי חנוכה זה מזה⁶⁶.
- יש לתת פעמיים לפחות במהלך ימי חנוכה, וכדאי לתת דמי חנוכה בכל יום⁶⁷.
- מי שלא קיים מנהג זה בשלמות, ישתדל להשלים בימים הסמוכים לחנוכה, וכל המקדים הרי זה משובח⁶⁸.

מבצע חנוכה

- הרבי הציע וקרא לפעול ב"מבצע חנוכה", כדי להשפיע על יהודים אחרים לקיים את מצוות ומנהגי חנוכה⁶⁹.
- להשפיע על החברים והשכנים, שכולם ידליקו נרות חנוכה, כולל הילדים הקטנים שידליקו חנוכייה בעצמם. וכן לפעול שבכל בית יהודי ידליקו נרות חנוכה⁷⁰.
- לאסוף ילדים, אנשי כוחות הביטחון, וכן חולים ואסירים - לספר להם את סיפור נס החנוכה, לשמח אותם בסופגניות וכדומה, ולתת להם להדליק חנוכייה⁷¹. גם בהתאספות שנעשית במהלך היום יש להדליק נרות, ללא ברכה.
- להדליק⁷² נרות חנוכה במקומות הציבוריים המרכזיים ביותר בכל עיר ויישוב, ובכל מקום אפשרי, כדי לפרסם את הנס. יש להודיע לנאספים שלא יוצאים ידי חובה בהדלקה זו, ולעוררם להדליק נר חנוכה בביתו של כל אחד ואחד⁷³.

64. סה"ש תשמ"ח ח"א עמ' 163. 'שערי הלכה ומנהג' או"ח ח"ב סי' רפג.
65. שיחת נר ה' דחנוכה תשל"ל בסופה.
66. 'התנועות' תשמ"ח ח"ב עמ' 132.
67. היום-יום, כ"ח בכסלו. סה"ש תשמ"ח ח"א עמ' 163, ותש"נ ח"א עמ' 194. 'שערי הלכה ומנהג' שם.
68. סה"ש תש"נ ח"א עמ' 210.
69. רוב הפרטים דלהלן רוכזו בשבב המועדים עמ' 98.
70. סה"ש תשמ"ז ח"א עמ' 172. וראה גם שיחות-קודש תשל"ד עמ' 237.
71. 'התנועות' תשמ"ט ח"ב עמ' 23.
72. סה"ש תשמ"ז ח"א עמ' 190.
73. סה"ש תשמ"ז ח"א עמ' 172.

74. 'שערי הלכה ומנהג' שם עמ' רעו.

75. פרמ"ג סי' תרע"ה בא"א ס"ק ד.

76. סה"ש תש"נ ח"א עמ' 193 הערה 81. 'שערי הלכה ומנהג' או"ח ח"ב סי' רפ. וראה ד"מ תער"ב סוף ס"ק א. אנציקלופדיה תלמודית כרך טז, ערך 'חנוכה', ציון 139.

77. מכיוון שהוא סיום לתפילת שמו"ע, שו"ע אדמו"ר סי' נה ס"ד.

78. אג"ק כרך י עמ' רצו. לוח כולל-חב"ד. אג"ק כרך טו עמ' כה.

79. ספר-השיחות תשמ"ח ח"א עמ' 163, וסה"ש תש"נ ח"א עמ' 194.

בית חב"ד, בית הכנסת, לעסק או לחוסד החינוכי
התוכן מתעדכן כל העת, בקטעים רלוונטיים
תוכן מרתק ומותאם לקהל היעד

תכנית חינוך
לאור הקודש
35% הנחה
לשנה
ראשונה

JEM ישראל < did.li/JEM-tv < 03-3083554

לחיות עם הרבי - סביב השעון
וידאו מהרבי ברצף
בכל שעות היממה

בית



תספינה אלמתיכם ותשתחווין לאלמתי: והנה
אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה
אלמתי וגם נצבה והנה תספינה אלמתיכם
ותשתחווין לאלמתי: והא אנחנו מאסרין אסרן
בגו חקלא והא קמת אסרתי ואף אודקפת והא
מסתחרן אסרתכון וסגדן לאסרתי: ה ויאמרו לו
אחיו המלך תמלך עלינו אם מושל תמשל בנו
ויוספו עוד שנה אתו על חלמתינו ועל דבריו:
ויאמרו לו אחיו המלך תמלך עלינו אם מושל
תמשל בנו ויוספו עוד שנה אתו על חלמתינו
ועל דבריו: ויאמרו לה אחוהי המלכו את מדמי
לממלך עלנא או שולטן את סביר למשלט בנא
ואוסיפו עוד סנו יתה על חלמוהי ועל פתגמוהי:
ו יחלם עוד חלום אחר ויספר אתו לאחיו
ויאמר הנה חלמתי חלום עוד והנה השמש
והירח ואחד עשר פוככים משתחווים לי:
ויחלם עוד חלום אחר ויספר אתו לאחיו ויאמר
הנה חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח ואחד
עשר פוככים משתחווים לי: וחלם עוד חלמא
אחרנא ואשתעי יתה לאחוהי ואמר הא חלמית
חלמא עוד והא שמשא וסהרא וחד עשר פוככי
סגדן לי: ויספר אל-אביו ואל-אחיו ויגער-בו
אביו ויאמר לו מה החלום הזה אשר חלמתי
הבוא נבוא אני ואמך ואחיד להשתחות לך
ארצה: ויספר אל-אביו ואל-אחיו ויגער-בו אביו
ויאמר לו מה החלום הזה אשר חלמתי הבוא
נבוא אני ואמך ואחיד להשתחות לך ארצה:
ואשתעי לאביוהי ולאחוהי ונפך בה אביוהי ואמר
לה מה חלמא הדין די חלממא המיתא ינתי אנא
ואמך ואחיד למסגד לך על ארעא: י ויקנאו-בו
אחיו ואביו שמר את-הדבר: ויקנאו-בו אחיו
ואביו שמר את-הדבר: וקניאו בה אחוהי ואביוהי
נשר ית פתגמא:

א וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען:
ו ישוב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען: ויתב
יעקב בארעא תותבות אביוהי בארעא דכנען:
ב אלה | תלדות יעקב יוסף בן-שבע-עשרה
שנה היה רעה את-אחיו בצאן והוא נער
את-בני בלהה ואת-בני זלפה נשי אביו ויבא
יוסף את-דבתם רעה אל-אביהם: אלה |
תלדות יעקב יוסף בן-שבע-עשרה שנה היה רעה
את-אחיו בצאן והוא נער את-בני בלהה ואת-בני
זלפה נשי אביו ויבא יוסף את-דבתם רעה
אל-אביהם: אלן תולדת יעקב יוסף בר שבע
עסרי שנין (כד) הנה רעי עם אחוהי בענא והוא
מרבי עם בני בלהה ועם בני זלפה נשי אביוהי
ואיתי יוסף ית דבהון בישא לנת אביוהו:
ג וישראל אהב את-יוסף מפל-בניו כי-בן-זקנים
הוא לו ועשה לו פתנת פסים: וישראל אהב
את-יוסף מפל-בניו כי-בן-זקנים הוא לו ועשה לו
פתנת פסים: וישראל רחם ית יוסף מפל בנוהי
ארי בר חפים הוא לה ועבד לה פתונא דפסי:
ד ויראו אחיו כיראתו אהב אביהם מפל-אחיו
וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלם: ויראו אחיו
כיראתו אהב אביהם מפל-אחיו וישנאו אתו ולא
יכלו דברו לשלם: וחזו אחוהי ארי יתה רחם
אביוהו מפל אחוהי וסנו יתה ולא צבן למללא
עמה לשלם: ה ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו
ויוספו עוד שנה אתו: ויחלם יוסף חלום ויגד
לאחיו ויוספו עוד שנה אתו: וחלם יוסף חלמא
חמי לאחוהי ואוסיפו עוד סנו יתה: ו יאמר
אליהם שמעו-נא החלום הזה אשר חלמתי:
ויאמר אליהם שמעו-נא החלום הזה אשר
חלמתי: ואמר להון שמעו כען חלמא הדין די
חלמתי: ו הנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך
השדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה

שני י' וילכו אחיו לרעות את-צאן אביהם בשכם: וילכו אחיו לרעות את-צאן אביהם בשכם: ואזלו אחוהי למרעי ית ענא דאבוהון בשכם: י' ויאמר ישראל אלייوسف הלוא אחיך רעים בשכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר לו הגני: ויאמר ישראל אלייوسف הלוא אחיך רעים בשכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר לו הגני: ואמר ישראל ליוסף הלא אחיך רען בשכם אתא ואשלחך לותהון ואמר לה הא אנא: ד ויאמר לו לך-נא ראה את-שלוש אחיך ואת-שלוש הצאן והשבני דבר וישלחך מעמק חברון ויבא שכם: ויאמר לו לך-נא ראה את-שלוש אחיך ואת-שלוש הצאן והשבני דבר וישלחך מעמק חברון ויבא שכם: ואמר לה אזיל כען חזי ית שלמא דאחוד וית שלמא דענא ואכתבני פתגמא ושלחה ממישר חברון ואתא לשכם: וימצאוהו איש והנה תעה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה-תבקש: וימצאוהו איש והנה תעה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה-תבקש: ואשכחה גברא והא תעי בחקלא וישאלה גברא למימר מה את בעי: ו ויאמר את-אחי אנכי מבקש הגידה-נא לי איפה הם רעים: ויאמר ויבא אחי אגא בעי חזי כען לי היכא אגזר רען: ו ויאמר האיש נסעו מזה כי שמעתי אמרים גללה דתינה וילך יוסף אחר אחיו וימצאם בדתן: ויאמר האיש נסעו מזה כי שמעתי אמרים גללה דתינה וילך יוסף אחר אחיו וימצאם בדתן: ואמר גברא נטלו מבא ארי שמעית דאמרין גיזל לדתן ואזל יוסף בטר אחוהי ואשכחון בדתן: ו ויראו אתו מרחק ובטרם יקרב אליהם ויתנבלו אתו להמיתו: ויראו אתו מרחק ובטרם יקרב אליהם ויתנבלו אתו להמיתו: וחזו יתה מרחיק עד לא

קריב לותהון וחשיבו עלוהי למקטלה: י ויאמרו איש אל-אחיו הנה בעל החלמות הלזה בא: ויאמרו איש אל-אחיו הנה בעל החלמות הלזה בא: ואמרו גבר לאחוהי הא מרי חלמנא דיכי אתא: כ ועתה | לכו ונהרגוהו ונשלחלו בחדר הברות ואמרנו חיה רעה אכלתהו ונראה מה-יהיו חלמתיו: ועתה | לכו ונהרגוהו ונשלחלו בחדר הברות ואמרנו חיה רעה אכלתהו ונראה מה-יהיו חלמתיו: ובען אתו ונקטלה ונרמנה בחדא מן גביא ונימר חיתא בישתא אכלתה ונחזי מה יהון בסוף חלמותי: כא וישמע ראובן ויצלהו מידם ויאמר לא נפנו נפש: וישמע ראובן ויצלהו מידם ויאמר לא נפנו נפש: וישמע ראובן וישנבה מידהון ואמר לא נקטלה נפש: ב ויאמר אליהם | ראובן אל-תשפכודם השליכו אתו אל-הבור הזה אשר במדבר ויד אל-תשלחו-בו למען הציל אתו מידם להשיבו אל-אביו: ויאמר אליהם | ראובן אל-תשפכודם השליכו אתו אל-הבור הזה אשר במדבר ויד אל-תשלחו-בו למען הציל אתו מידם להשיבו אל-אביו: ואמר להון ראובן לא תושדון דמא רמו יתה לגבא הדין די במדברא וידא לא תושטון בה בדיל לשיזבא יתה מידהון לאתבותה לות אבוהי:

שלישי כ ויהי כאשר-בא יוסף אל-אחיו ויפשיטו את-יוסף את-פתגתו את-פתנת הפסים אשר עליו: ויהי כאשר-בא יוסף אל-אחיו ויפשיטו את-יוסף את-פתגתו את-פתנת הפסים אשר עליו: והנה כד על יוסף לות אחוהי ואשלחו ית יוסף ית פתונה ית פתונא דפסי די עלוהי: ד ויקחוהו וישלכו אתו הברה והבור רק אין בו מים: ויקחוהו

וַיִּשְׁלְכוּ אֹתוֹ הַכְּהֵנָה וְהַבּוֹר רֶק אֵין בּוֹ מַיִם:
וְנִסְבּוּהִי וּרְמוֹ יָתָה לְגָבָא וְגָבָא רִיקָא לִית בֵּיה
מַיָּא: כֹּה וַיִּשְׁבּוּ לְאַכְל־לֶחֶם וַיִּשְׁאוּ עֵינֵיהֶם
וַיֵּרְאוּ וְהִנֵּה אֲרֻחַת יִשְׁמַעְאֵלִים בָּאָה מִגִּלְעָד
וּגְמִלִיָּהֶם נִשְׂאִים נִכְאֹת וְצָרִי וְלֹט הוֹלְכִים
לְהוֹרִיד מִצְרֵימָה: וַיִּשְׁבּוּ לְאַכְל־לֶחֶם וַיִּשְׁאוּ
עֵינֵיהֶם וַיֵּרְאוּ וְהִנֵּה אֲרֻחַת יִשְׁמַעְאֵלִים בָּאָה
מִגִּלְעָד וּגְמִלִיָּהֶם נִשְׂאִים נִכְאֹת וְצָרִי וְלֹט
הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרֵימָה: וְאַסְתְּרוּ לְמִיכַל
לְחָמָא וְזָקְפוּ עֵינֵיהוֹן וְחִזּוּ וְהָא שְׂרֵת עֲרֻכָּאִי
אַתִּיא מִגִּלְעָד וּגְמִלִיָּהוֹן טַעֲנִין שַׁעַף וְקֹטֵף
וְלֹטוֹס אֲזַלִּין לְאַחַתָּא לְמַצְרִים: כו וַיֹּאמֶר יְהוּדָה
אֶל־אֶחָיו מַה־בָּצַע כִּי נִהְרַג אֶת־אֶחָיו
וְכַסִּינוּ אֶת־דָּמוֹ: וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל־אֶחָיו
מַה־בָּצַע כִּי נִהְרַג אֶת־אֶחָיו וְכַסִּינוּ אֶת־דָּמוֹ:
וְאָמַר יְהוּדָה לְאַחֵיהִי מַה מָּמוֹן מִתְּהֵי לָנָא אָרִי
נִקְטוֹל יָת אַחוּנָא וְנִכְסֵי עַל דְּמָה: לו לָכוּ
וְנִמְכְּרֻנוּ לְיִשְׁמַעְאֵלִים וְיִדְנֻנוּ אֶל־תַּחֲיִיבֵינוּ
כִּי־אֶחָיו בִּשְׂרָנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אֶחָיו: לז
וְנִמְכְּרֻנוּ לְיִשְׁמַעְאֵלִים וְיִדְנֻנוּ אֶל־תַּחֲיִיבֵינוּ כִּי־
אֶחָיו בִּשְׂרָנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אֶחָיו: אֲתוּ וְנִזְבַּנְנָה
לְעַרְכָּאִי וְיִדְנָא לָא תְּהִי בֵּיה אָרִי אַחוּנָא בְּסִרְנָא
הוּא וְקִבְלִי מִנָּה אַחֻהִי: כח וַיַּעֲבְרוּ אֲנָשִׁים
מְדִינִים סַחְרִים וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת־יוֹסֵף
מִן־הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ אֶת־יוֹסֵף לְיִשְׁמַעְאֵלִים
בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף וַיָּבִיאוּ אֶת־יוֹסֵף מִצְרֵימָה:
וַיַּעֲבְרוּ אֲנָשִׁים מְדִינִים סַחְרִים וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ
אֶת־יוֹסֵף מִן־הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ אֶת־יוֹסֵף
לְיִשְׁמַעְאֵלִים בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף וַיָּבִיאוּ אֶת־יוֹסֵף
מִצְרֵימָה: וַעֲבְרוּ גַבְרֵי מִדְיָנָאִי תַּגְרִי וְנִגְדִּידוּ
וְאַסְיִקוּ יָת יוֹסֵף מִן גָּבָא וְזַבִּינוּ יָת יוֹסֵף לְעַרְכָּאִי
בְּעֶסְרִין כֶּסֶף וְאַתִּיּוּ יָת יוֹסֵף לְמַצְרִים: כט וַיֵּשֶׁב
רְאוּבֵן אֶל־הַבּוֹר וְהִנֵּה אִי־יוֹסֵף בְּבוֹר וַיִּקְרַע
אֶת־בְּגָדָיו: וַיֵּשֶׁב רְאוּבֵן אֶל־הַבּוֹר וְהִנֵּה אִי־יוֹסֵף

בְּבוֹר וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו: וְתָב רְאוּבֵן לְגָבָא וְהָא
לִית יוֹסֵף בְּגָבָא וְכֹזַע יָת לְבוּשׁוֹהִי: לו וַיֵּשֶׁב
אֶל־אֶחָיו וַיֹּאמֶר הִילֵד אֵינְנוּ וְאֵנִי אָנָּה אֲנִי־בָא:
וַיֵּשֶׁב אֶל־אֶחָיו וַיֹּאמֶר הִילֵד אֵינְנוּ וְאֵנִי אָנָּה אֲנִי־
בָא: וְתָב לֹת אַחֻהִי וְאָמַר עוֹלִימָא לִיתוּהִי וְאָנָּא
לָאן אָנָּא אֲתִי: לא וַיִּקְחוּ אֶת־כַּתְנֵת יוֹסֵף וַיִּשְׁחֲטוּ
שַׁעִיר עִזִּים וַיִּטְבְּלוּ אֶת־הַכַּתְנֵת בַּדָּם: וַיִּקְחוּ
אֶת־כַּתְנֵת יוֹסֵף וַיִּשְׁחֲטוּ שַׁעִיר עִזִּים וַיִּטְבְּלוּ אֶת־
הַכַּתְנֵת בַּדָּם: וְנִסְיָבוּ יָת כַּתְנוּנָא דְיוֹסֵף וְנִכְסִיו
צִפִּיר בֶּר עִזִּי וַיִּטְבְּלוּ יָת כַּתְנוּנָא בַּדָּמָא: לב וַיִּשְׁלְחוּ
אֶת־כַּתְנֵת הַפָּסִים וַיָּבִיאוּ אֶל־אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ
זֹאת מִצָּאֵנוּ הַכְּרִזָּא הַכַּתְנֵת בְּנֵךְ הוּא אִם־לֹא:
וַיִּשְׁלְחוּ אֶת־כַּתְנֵת הַפָּסִים וַיָּבִיאוּ אֶל־אֲבִיהֶם
וַיֹּאמְרוּ זֹאת מִצָּאֵנוּ הַכְּרִזָּא הַכַּתְנֵת בְּנֵךְ הוּא
אִם־לֹא: וַיִּשְׁלְחוּ יָת כַּתְנוּנָא דְפָסִי וְאַתִּיּוּ לֹת
אַבְיָהוֹן וְאָמְרוּ דָּא אֶשְׁכַּחְנָא אֶשְׁתַּמּוּדַע כְּעֵן
הַכַּתְנוּנָא דְכַרְךָ הִיא אִם אִם לֹא: לד וַיִּכְרֶיהָ וַיֹּאמֶר
כַּתְנֵת בְּנִי חִיָּה רָעָה אֶכְלָתְהוּ טָרֶף טָרֶף יוֹסֵף:
וַיִּכְרֶיהָ וַיֹּאמֶר כַּתְנֵת בְּנִי חִיָּה רָעָה אֶכְלָתְהוּ טָרֶף
טָרֶף יוֹסֵף: וְאַשְׁתַּמּוּדַעַה וְאָמַר כַּתְנוּנָא דְכַרְכִּי חִיָּתָא
כִּישְׁתָּא אֶכְלָתְהָ מִקְטֵל קִטִּיל יוֹסֵף: לה וַיִּקְרַע
יַעֲקֹב שְׂמֹלְתּוֹ וַיִּשֶׂם שָׁךְ בְּמַתְנָיו וַיִּתְאַבֵּל עַל־
בְּנוֹ יָמִים רַבִּים: וַיִּקְרַע יַעֲקֹב שְׂמֹלְתּוֹ וַיִּשֶׂם שָׁךְ
בְּמַתְנָיו וַיִּתְאַבֵּל עַל־בְּנוֹ יָמִים רַבִּים: וְכֹזַע יַעֲקֹב
לְבוּשׁוֹהִי וְאַסֵּר שָׂקָא בְּחֻרְצָה וְאַתְאַבֵּל עַל בְּרָה
יוֹמִין סְגִיאיִן: לו וַיִּקְמוּ כָל־בָּנָיו וְכָל־בְּנֹתָיו
לְנַחֲמוֹ וַיִּמָּאן לְהַתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי־אֲרֹד אֶל־בְּנִי
אַבְל שְׂאֵלָה וַיִּבְכֶּה אֹתוֹ אָבִיו: וַיִּקְמוּ כָל־בָּנָיו
וְכָל־בְּנֹתָיו לְנַחֲמוֹ וַיִּמָּאן לְהַתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי־אֲרֹד
אֶל־בְּנִי אַבְל שְׂאֵלָה וַיִּבְכֶּה אֹתוֹ אָבִיו: וְקָמוּ כָל
בָּנוּהִי וְכָל בָּנָתָה לְנַחֲמוֹתָה וְסָרִיב לְקַבְּלָא
תְּנַחֲמוּמִין וְאָמַר אָרִי אַחֻת לֹת (עַל) בְּרִי כֹד
אַבִּילָא לְשָׂאוֹל וְכִכָּא יָתָה אַבְיָהִי: לו וְהַמְדִּינִים
מִכְּרוּ אֹתוֹ אֶל־מִצְרַיִם לְפֹטִיפֹל סָרִיס פְּרָעָה

שֶׁר הַטְּבָחִים: וְהַמְדִּינִים מְכָרוּ אֹתוֹ אֶל־מִצְרַיִם
לְפֹטִיפֹר סָרִיס פְּרִיעָה שֶׁר הַטְּבָחִים: וּמְדִינָאֵי זַבִּינוּ
יָתָה לְמִצְרַיִם לְפֹטִיפֹר רַבָּא דְּפָרְעָה רַב
קְטוּלָא: פ

רבי א ויהי בעת ההוא ויבד יהודה מאת אחיו
ויט עד־איש עדלמי ושמו חירה: ויהי בעת
ההוא ויבד יהודה מאת אחיו ויט עד־איש עדלמי
ושמו חירה: ויהוה בעדנא ההיא ונחת יהודה
מלכות אחוהי וסטא עד גברא עדלמאָה ושמה
חירה: ד וירא־שם יהודה בת־איש פנעני ושמו
שוע ויקחה ויבא אליה: וירא־שם יהודה בת־
איש פנעני ושמו שוע ויקחה ויבא אליה: ויחזא
תמן יהודה בת גבר תגרא ושמה שוע ונסבה ועל
לומה: ג ויתגר ותלד בן ויקרא את־שמו ער:
ותגר ותלד בן ויקרא את־שמו ער: ועדיאת
וילידת בר וקרא ית שמה ער: ד ויתגר עוד ותלד
בן ויתקרא את־שמו אוֹנָן: ויתגר עוד ותלד בן
ותקרא את־שמו אוֹנָן: ועדיאת עוד וילידת בר
וקרת ית שמה אוֹנָן: ה ותגר עוד ותלד בן ויתקרא את־שמו
שלה והיה בכזיב בלדתה אתו: ותסף עוד ותלד בן ויתקרא
את־שמו שלה והיה בכזיב בלדתה אתו: ואוסיפת
עוד וילידת בר וקרת ית שמה שלה והיה בכזיב
בד וילידת יתה: ו ויקח יהודה אשה לער בכורו
ושמה תמר: ויקח יהודה אשה לער בכורו ושמה
תמר: ונסוב יהודה אתתא לער בוכרה ושמה
תמר: ז ויהי ער בכור יהודה רע בעיני יהוה
וימתהו יהוה: ויהי ער בכור יהודה רע בעיני
יהוה וימתהו יהוה: והוה ער בוכרא דיהודה ביש
קדם יי ואמיתה יי: ח ויאמר יהודה לאוֹנָן בֶּאֱל־
אֶל־אִשְׁתִּי אַחִיד ויבס אתה והקם זרע לאַחִיד:
ויאמר יהודה לאוֹנָן בֶּאֱל־אִשְׁתִּי אַחִיד ויבס
אתה והקם זרע לאַחִיד: ואמר יהודה לאוֹנָן עול
לית אתת אחיד ויבס יתה ואקים זרעא לאַחִיד:
ט וידע אוֹנָן כִּי לֹא לוֹ יִהְיֶה הַזֶּרַע וְהָיָה

אֶם־בֶּאֱל־אִשְׁתִּי אַחִיד וְשָׁחַת אֶרְצָה
לְבַלְתִּי נְתוּזָרַע לְאִחָיו: וידע אוֹנָן כִּי לֹא
לוֹ יִהְיֶה הַזֶּרַע וְהָיָה אֶם־בֶּאֱל־אִשְׁתִּי אַחִיד
וְשָׁחַת אֶרְצָה לְבַלְתִּי נְתוּזָרַע לְאִחָיו: וידע
אוֹנָן אֲרִי לֹא עַל שְׁמָה מִתְקָרִי זֶרַע וְהוּהוּ כִּד
עֲלִיל לֹת אֶתֶּת אַחִוְהִי וּמִחֻבֵּל אֶרְחָה עַל אֶרְעָא
בְּדִיל דְּלֹא לְקִימָא זֶרַעא לְאִחִוְהִי: י וירע בעיני
יהוה אֲשֶׁר עָשָׂה ויָמַת גַּם־אֹתוֹ: וירע בעיני
יהוה אֲשֶׁר עָשָׂה ויָמַת גַּם־אֹתוֹ: ויבא־שם קדם יי
די עבד ואמית אף יתה: יא ויאמר יהודה לתמר
כִּלְתֹּו שְׁבִי אִלְמְנָה בֵּית־אֲבִיךָ עַד־יִגְדַּל שְׁלָה בְנִי
כִּי אֲמַר פְּנִימֹות גַּם־הוּא בְּאִחָיו וּתְלִיד תִּמְרָה
וּתִשָּׁב בֵּית אֲבִיהָ: ויאמר יהודה לתמר כִּלְתֹּו שְׁבִי
אִלְמְנָה בֵּית־אֲבִיךָ עַד־יִגְדַּל שְׁלָה בְנִי כִּי אֲמַר
פְּנִימֹות גַּם־הוּא בְּאִחָיו וּתְלִיד תִּמְרָה וּתִשָּׁב בֵּית
אֲבִיהָ: ואמר יהודה לתמר כִּלְתֹו תיבי ארמלא
בֵּית אֲבִיךָ עַד דְּרַבָּא שְׁלָה בְרִי אֲרִי אֲמַר דְּלִמָּא
יָמֹות אֲף הוּא בְּאִחִוְהִי וְאֶלְתִּת תִּמְרָה וּתִיבֵית בֵּית
אֲבִיהָ: יב וירבו הַיָּמִים וּתְמַת בַּת־שְׁעֹו אִשְׁת־
יְהוּדָה ויִנָּחֵם יְהוּדָה וְעַל עַל־גִּזְזִי צֹאנֹו הוּא
וְחִירָה רַעְהוּ הַעֲדִלְמִי תִמְנָתָה: וירבו הַיָּמִים
וּתְמַת בַּת־שְׁעֹו אִשְׁת־יְהוּדָה ויִנָּחֵם יְהוּדָה וְעַל
עַל־גִּזְזִי צֹאנֹו הוּא וְחִירָה רַעְהוּ הַעֲדִלְמִי תִמְנָתָה:
וסגיא יומיא ומתת בת שוע אתת יהודה
ואתנחם יהודה וסליק על גִּזְזִי עָנָה הוּא וְחִירָה
רַחֲמָה עַדְלִמָּאָה לְתִמְנָת: יג ויגד לתמר לאמר
הִנֵּה חֲמִיד עֲלָה תִמְנָתָה לָגֹו צֹאנֹו: ויגד לתמר
לאמר הִנֵּה חֲמִיד עֲלָה תִמְנָתָה לָגֹו צֹאנֹו: ואתחזא
לְתִמְרָה לְמִימָר הָא חֲמִיד סִלַּק לְתִמְנָת לְמִיגֹו
עָנָה: ד וּתְסַר בְּגָדִי אִלְמְנוּתָהּ מִעֲלֶיהָ וּתְכַס
בְּצִעִירָהּ וּתְתַעַלָּף וּתִשָּׁב בְּפֶתַח עֵינִים אֲשֶׁר
עַל־דְּרָךְ תִּמְנָתָה כִּי רִאֲתָהּ פִּרְגְּדִל שְׁלָה וְהוּא
לֹא־נִתְנָה לוֹ לְאִשָּׁה: וּתְסַר בְּגָדִי אִלְמְנוּתָהּ
מִעֲלֶיהָ וּתְכַס בְּצִעִירָהּ וּתְתַעַלָּף וּתִשָּׁב בְּפֶתַח עֵינִים

אֲשֶׁר עַל־דֶּרֶךְ תִּמְנְתָהּ כִּי רָאֹתָ כִּי־גִדְלָה שָׁלָה
וְהָיָה לֹא־נִתְּנָה לָּו לְאִשָּׁה: וְאַעֲדִיאתָ לְבוּשֵׁי
אַרְמָלוּתָהּ מִנָּה וְאַתְּפִסִּיאתָ בְּעִיפָא וְאַתְּקַנַּת
וַיִּתִּיבַת בַּפְּרָשׁוֹת עֵינֶיךָ דֵּי עַל אֶרֶץ תִּמְנַת אָרִי
חֲזַת אָרִי רָבָא שָׁלָה וְהָיָה לֹא אֶתִּיחִיבַת לָהּ
לְאַנְתּוּ: **ט** וַיִּרְאֶה יְהוּדָה וַיַּחֲשֹׁבָה לְזוֹנָה כִּי
כִסְתָּהּ פָּנֶיהָ: וַיִּרְאֶה יְהוּדָה וַיַּחֲשֹׁבָה לְזוֹנָה כִּי
כִסְתָּהּ פָּנֶיהָ: וַחֲזָאָה יְהוּדָה וַיַּחֲשֹׁבָה כִּנְפֻקַּת בְּרָא
אָרִי כִסִּיאת אִפְקָא: **י** וַיֵּט אֱלֹהִים אֶל־הַדֶּרֶךְ
וַיֹּאמֶר הִבְהִינָא אָבוֹא אֵלֶיךָ כִּי לֹא יָדַע כִּי
כָלְתָּ הָיָה וְהָאֵמֶל מִה־תִּתֶּן־לִי כִּי תָבוֹא אֵלַי:
וַיֵּט אֱלֹהִים אֶל־הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמֶר הִבְהִינָא אָבוֹא אֵלֶיךָ
כִּי לֹא יָדַע כִּי כָלְתָּ הָיָה וְהָאֵמֶל מִה־תִּתֶּן־לִי כִּי
תָבוֹא אֵלַי: וְסָטָא לְוֹתָהּ לְאַרְחָא וְאָמַר הִבִּי כַעַן
אֵיעוּל לְוִתִּיךְ אָרִי לֹא יָדַע אָרִי כָלְתָהּ הָיָה וְאַמְרַת
מִה תִתֵּן לִי אָרִי תֵיעוּל לְוִתִּי: **י** וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי
אֲשַׁלַּח גְּדִי־עִינִים מִן־הַצֹּאן וְהָאֵמֶל אִם־תִּתֵּן
עֲרֹבֹן עַד שְׁלֹחֶךָ: וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדִי־עִינִים
מִן־הַצֹּאן וְהָאֵמֶל אִם־תִּתֵּן עֲרֹבֹן עַד שְׁלֹחֶךָ:
וְאָמַר אָנָּה אֲשַׁלַּח גְּדִי בֶר עֵזִי מִן עֲנָא וְאַמְרַת אִם
תִּתֵּן מִשְׁכּוֹנָא עַד דִּתְשַׁלַּח: **י** וַיֹּאמֶר מִה הָעֲרֹבֹן
אֲשֶׁר אֶתֶּן־לָךְ וְהָאֵמֶל חֲתֻמָּהּ וּפְתִילָהּ וּמִטָּהּ
אֲשֶׁר בִּידֶךָ וַיִּתֵּן־לָהּ וַיָּבֹא אֱלֹהִים וַתַּהַר לָּו:
וַיֹּאמֶר מִה הָעֲרֹבֹן אֲשֶׁר אֶתֶּן־לָךְ וְהָאֵמֶל חֲתֻמָּהּ
וּפְתִילָהּ וּמִטָּהּ אֲשֶׁר בִּידֶךָ וַיִּתֵּן־לָהּ וַיָּבֹא אֱלֹהִים
וַתַּהַר לָּו: וְאָמַר מִה מִשְׁכּוֹנָא דֵּי אֶתֶן לָךְ וְאַמְרַת
עֲזַקְתָּךְ וְשׁוֹשְׁפֹךְ וְחוּטְרֹךְ דֵּי בִידֶךָ וַיִּהֲב לָהּ וְעַל
לְוֹתָהּ וְעַדִּיאתָ לָהּ: **י** וַתִּקֶּם וַתִּלְלָהּ וַתְּסַר צַעֲיָפָהּ
מִעֲלֶיהָ וַתִּלְבַּשׁ בְּגָדִי אֲלֻמְנוּתָהּ: וַתִּקֶּם וַתִּלְלָהּ
וַתְּסַר צַעֲיָפָהּ מִעֲלֶיהָ וַתִּלְבַּשׁ בְּגָדִי אֲלֻמְנוּתָהּ:
וְקַמְתָּ וְאַזְלַת וְאַעֲדִיאתָ עִיפָה מִנָּה וּלְבִישֵׁת
לְבוּשֵׁי אַרְמָלוּתָהּ: **כ** וַיִּשְׁלַח יְהוּדָה אֶת־גְּדִי
הָעִינִים בִּיד רַעְהוּ הָעֵדְלָמִי לְקַחַת הָעֲרֹבֹן מִיַּד
הָאִשָּׁה וְלֹא מִצָּאָהּ: וַיִּשְׁלַח יְהוּדָה אֶת־גְּדִי

הָעִינִים בִּיד רַעְהוּ הָעֵדְלָמִי לְקַחַת הָעֲרֹבֹן מִיַּד
הָאִשָּׁה וְלֹא מִצָּאָהּ: וַיִּשְׁדֹּר יְהוּדָה יָת גְּדִיָּא בֶר עֵזִי
בִּידָא רַחֲמָה עַד־לְמָאָה לְמִסַּב מִשְׁכּוֹנָא מִידָא
דְּאַתְתָּא וְלֹא אֲשַׁכְחָה: **כ** וַיִּשְׁאַל אֶת־אֲנָשִׁי
מִקְמוֹהָ לֵאמֹר אֵיזָה הַקְדָּשָׁה הָיָה בְּעִינִים עַל־
הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמְרוּ לֹא־הָיְתָה בֹּזֵה קְדָשָׁה: וַיִּשְׁאַל
אֶת־אֲנָשִׁי מִקְמוֹהָ לֵאמֹר אֵיזָה הַקְדָּשָׁה הָיָה בְּעִינִים
עַל־הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמְרוּ לֹא־הָיְתָה בֹּזֵה קְדָשָׁה: וַיִּשְׁאֵל
יָת אֲנָשִׁי אֶתְרָה לְמִימַר לָאֵן מְקַדְשָׁתָא הָיָה בְּעִינִין
עַל אֲרָחָא וְאָמְרוּ לִית הָכָא מְקַדְשָׁתָא: **כ** וַיֵּשֶׁב
אֶל־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר לֹא מִצָּאָתִיהָ וְגַם אֲנָשִׁי
הַמְּקוֹם אָמְרוּ לֹא־הָיְתָה בֹּזֵה קְדָשָׁה: וַיֵּשֶׁב
אֶל־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר לֹא מִצָּאָתִיהָ וְגַם אֲנָשִׁי הַמְּקוֹם
אָמְרוּ לֹא־הָיְתָה בֹּזֵה קְדָשָׁה: וַתֵּב לֹת יְהוּדָה
וְאָמַר לֹא אֲשַׁכְחִיתָהּ וְאַף אֲנָשִׁי אֶתְרָא אָמְרוּ לִית
הָכָא מְקַדְשָׁתָא: **כ** וַיֹּאמֶר יְהוּדָה תְּקַח־לָהּ פֶּן
נִהְיָה לְבוֹז הִנֵּה שְׁלַחְתִּי הַגְּדִי הִנֵּה וְאַתָּה לֹא
מִצָּאָתָהּ: וַיֹּאמֶר יְהוּדָה תְּקַח־לָהּ פֶּן נִהְיָה לְבוֹז
הִנֵּה שְׁלַחְתִּי הַגְּדִי וְאַתָּה לֹא מִצָּאָתָהּ: וְאָמַר
יְהוּדָה תִּסַּב לָהּ דִּילְמָא נִהְיָ לְחוּף הָא שְׁדָרִית
גְּדִיָּא הַדִּין וְאַתָּה לֹא אֲשַׁכְחִיתָהּ: **כ** וַיְהִי | כְּמִשְׁלַשׁ
חֳדָשִׁים וַיֵּגֵד לְיְהוּדָה לֵאמֹר זָנְתָה תִּמְרָה כָּלְתִּיךְ
וְגַם הִנֵּה הָרָה לְזִנוּנִים וַיֹּאמֶר יְהוּדָה הוֹצִיאָוּהָ
וְתִשְׂרָף: וַיְהִי | כְּמִשְׁלַשׁ חֳדָשִׁים וַיֵּגֵד לְיְהוּדָה
לֵאמֹר זָנְתָה תִּמְרָה כָּלְתִּיךְ וְגַם הִנֵּה הָרָה לְזִנוּנִים
וַיֹּאמֶר יְהוּדָה הוֹצִיאָוּהָ וְתִשְׂרָף: וַהֲוָה כְּתֻלְתוֹת
יִרְחִיא וְאַתְמָזָא לְיְהוּדָה לְמִימַר וַיִּנִּיאַת תִּמְרָה כָּלְתִּיךְ
וְאַף הָא מַעֲדִיא לְזִנוּתָא וְאָמַר יְהוּדָה אִפְקִיָה
וְתִתּוּקֵד: **כ** הָא הוּא מוֹצָאתָ וְהָיָה שְׁלַחָה אֶל־
חֲמִיָּה לֵאמֹר לֹאִישׁ אֲשֶׁר־אַלָּה לָּו אֲנֹכִי הָרָה
וְהָאֵמֶל הִפְרִינָא לָמִי הַחֲתֻמָּת וְהַפְתִּילִים
וְהַמִּטָּה הָאֵלָּה: הוּא מוֹצָאתָ וְהָיָה שְׁלַחָה אֶל־
חֲמִיָּה לֵאמֹר לֹאִישׁ אֲשֶׁר־אַלָּה לָּו אֲנֹכִי הָרָה
וְהָאֵמֶל הִפְרִינָא לָמִי הַחֲתֻמָּת וְהַפְתִּילִים וְהַמִּטָּה

הַאֵלֶּה: הִיא מִתְּפָאָה וְהִיא שְׁלֹחַת לַחֲמוּמָה
לְמִימַר לְגַבֵּר דִּי אֵלִין דִּילֵה מִנֵּה אָנָּה מַעְדִּיא
וְאַמְרַת אֲשַׁתְּמוּדַע כְּעַן לְמֵן עֲזָקְתָּה וְשׁוֹשְׁפָּה
וְחוֹטְרָה הָאֵלִין: כו וַיִּכַּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר צִדְקָה
מִמֶּנִּי כִּי־עֲלִיכֶן לֹא־נִתְּתִיהָ לְשִׁלָּה בְּנִי וְלֹא־יִסָּפֶה
עוֹד לְדַעְתָּה: וַיִּכַּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר צִדְקָה מִמֶּנִּי
כִּי־עֲלִיכֶן לֹא־נִתְּתִיהָ לְשִׁלָּה בְּנִי וְלֹא־יִסָּפֶה עוֹד
לְדַעְתָּה: וְאַשְׁתְּמוּדַע יְהוּדָה וְאָמַר וּפָאָה מִנִּי
מַעְדִּיא אָרִי עַל כֵּן לֹא יִהְיֶה לְשִׁלָּה כָּרִי וְלֹא
אוֹסִיף עוֹד לְמִדְעָה: כז וַיְהִי בַּעַת לְדַתָּה וְהִנֵּה
תְּאוּמִים בְּבִטְנָה: וַיְהִי בַּעַת לְדַתָּה וְהִנֵּה תְּאוּמִים
בְּבִטְנָה: וְהָיָה בַּעֲדֵן דְּמִילְדָה וְהָא תִּיּוּמִין
בְּמַעְהָ: כח וַיְהִי בְּלִדְתָּה וַיִּתֵּן־יָד וַתִּקַּח
הַמְּיֹלֶדֶת וַתִּקְשֹׁר עַל־יָדוֹ שְׁנֵי לֵאמֹר זֶה יֵצֵא
רֵאשֹׁנָה: וַיְהִי בְּלִדְתָּה וַיִּתֵּן־יָד וַתִּקַּח הַמְּיֹלֶדֶת
וַתִּקְשֹׁר עַל־יָדוֹ שְׁנֵי לֵאמֹר זֶה יֵצֵא רֵאשֹׁנָה: וְהָיָה
בְּמִילְדָה וַיְהִי יָדָא וְנִסְכִּית חִיתָא וְקִטְרַת עַל יָדָה
וְהוֹרִיתָא לְמִימַר דִּין נֶפֶק קְדָמָא: כט וַיְהִי
כְּמֹשִׁיב יָדוֹ וְהִנֵּה יֵצֵא אֶחָיו וְהָאָמַר מַה־פִּרְצַת
עֲלֶיךָ פֶּרֶץ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּרֶץ: וַיְהִי כְּמֹשִׁיב יָדוֹ
וְהִנֵּה יֵצֵא אֶחָיו וְהָאָמַר מַה־פִּרְצַת עֲלֶיךָ פֶּרֶץ
וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּרֶץ: וְהָיָה כִּד אֲתִיב יָדָה וְהָא נֶפֶק
אֲחוּהִי וְאַמְרַת מַה תְּקוּף סָגִי עֲלֶיךָ לְמַתְקָף וַיִּקְרָא
שְׁמָה פֶּרֶץ: לוֹ וְאַחֵר יֵצֵא אֶחָיו אֲשֶׁר עֲלִידוֹ
הַשְּׁנִי וַיִּקְרָא שְׁמוֹ זֶרַח: וְאַחֵר יֵצֵא אֶחָיו אֲשֶׁר
עֲלִידוֹ הַשְּׁנִי וַיִּקְרָא שְׁמוֹ זֶרַח: וַיִּבְתֵּר כֵּן נֶפֶק
אֲחוּהִי דִּי עַל יָדָה וְהוֹרִיתָא וַיִּקְרָא שְׁמָה זֶרַח: ס
חֲמוּשׁ א וַיּוֹסֶף הוֹרֵד מִצְרִימָה וַיִּקְנֶהוּ פּוֹטִיפָר
סֹרִים פֶּרְעָה שֶׁר הַטֹּבָחִים אִישׁ מִצְרִי מִיַּד
הַיִּשְׁמַעְאֵלִים אֲשֶׁר הוֹרְדָהוּ שְׁמָה: וַיּוֹסֶף הוֹרֵד
מִצְרִימָה וַיִּקְנֶהוּ פּוֹטִיפָר סֹרִים פֶּרְעָה שֶׁר
הַטֹּבָחִים אִישׁ מִצְרִי מִיַּד הַיִּשְׁמַעְאֵלִים אֲשֶׁר
הוֹרְדָהוּ שְׁמָה: וַיּוֹסֶף אֶתְחַת לְמַצְרִים וַיִּזְכְּנָה
פּוֹטִיפָר רַבָּא דְּפֶרְעָה רַב קְטוּלִיא גַבֵּר מִצְרָאֵה

עֵינֶיהָ אֶל־יוֹסֵף וְתֹאמַר שְׂכָבָה עִמִּי: וְהָיָה כְּתֹר פִּתְגָמֶיהָ הָאֵלֶּיךָ וְזָקַת אֶת רַבּוֹנָה יֵת עֵינֶיהָ לְיוֹסֵף וְאָמְרָת שְׂכֹב עִמִּי: ^ח וַיִּמָּאֵן | וַיֹּאמֶר אֶל־אִשְׁתּוֹ אֲדֹנָיִי הֵן אֲדֹנִי לֹא־יֵדַע אֹתִי מִדֶּבְרִית וְכָל אֲשֶׁר־יִשְׁלֹךְ נִתֵּן בְּיָדִי: וַיִּמָּאֵן | וַיֹּאמֶר אֶל־אִשְׁתּוֹ אֲדֹנָיִי הֵן אֲדֹנִי לֹא־יֵדַע אֹתִי מִדֶּבְרִית וְכָל אֲשֶׁר־יִשְׁלֹךְ נִתֵּן בְּיָדִי: וְסָרִיב וְאָמַר לֹת אֶת רַבּוֹנָה הָאֵת רַבּוֹנִי לֹא יָדַע עִמִּי מִדֶּבְרִית וְכָל דִּי אֵית לָהּ מִסַּר בְּיָדִי: ^ט אֵינְנָה גְדֹל בְּבֵית הָהוּא מִמֶּנִּי | וְלֹא־חֲשָׁד מִמֶּנִּי מֵאֻמָּה כִּי אִם־אֹתוֹת בְּאֶשֶׁר אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאִיד אַעֲשֶׂה הִרְעָה הַגְדֹּלָה הַזֹּאת וְחֲטָאתִי לֵאלֹהִים: אֵינְנָה גְדֹל בְּבֵית הָהוּא מִמֶּנִּי | וְלֹא־חֲשָׁד מִמֶּנִּי מֵאֻמָּה כִּי אִם־אֹתוֹת בְּאֶשֶׁר אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאִיד אַעֲשֶׂה הִרְעָה הַגְדֹּלָה הַזֹּאת וְחֲטָאתִי לֵאלֹהִים: לִיתְהוִי רַב בְּבֵיתָה הַדִּין מִנִּי וְלֹא מִנִּי מִדַּעַם אֶלְהִין יִתִּיד בְּדִיל אֶת אֶתְהָ וְאֶכְדִּין אַעֲבִיד בִּישְׁתָּא רַבָּתָא הָדָא וְאֶחֱבֹב קְדָם יְיָ: וַיְהִי כַּדְבָּרָה אֶל־יוֹסֵף יוֹם | יוֹם וְלֹא־שָׁמַע אֱלֹהִי לְשָׁכַב אֶצְלָהּ לְהוֹיֹת עִמָּה: וַיְהִי כַּדְבָּרָה אֶל־יוֹסֵף יוֹם | יוֹם וְלֹא־שָׁמַע אֱלֹהִי לְשָׁכַב אֶצְלָהּ לְהוֹיֹת עִמָּה: וְהָיָה כַּד מְלִילַת עִם יוֹסֵף יוֹם יוֹם וְלֹא קָבִיל מִנָּה לְמִשְׁכַּב לְוֹתָהּ לְמַהוּי עִמָּה: ^י וַיְהִי כִּהְיוֹם הַזֶּה וַיָּבֹא הַבֵּיתָה לַעֲשׂוֹת מְלָאכְתָּא וְאִין אִישׁ מֵאֲנָשֵׁי הַבֵּית שָׁם בְּבֵית: וַיְהִי כִּהְיוֹם הַזֶּה וַיָּבֹא הַבֵּיתָה לַעֲשׂוֹת מְלָאכְתָּא וְאִין אִישׁ מֵאֲנָשֵׁי הַבֵּית שָׁם בְּבֵית: וְהָיָה כִּיּוֹמָא הַדִּין וְעַל לְבֵיתָה לְמַכְדֹּק בְּכִתְבֵי חֲשָׁבָנָה וְלִית אָנֹשׁ מֵאֲנָשֵׁי בֵיתָה תִּמְן בְּבֵיתָה: ^י וְתִתְפָּשְׁהוּ בְּבִגְדוֹ לֵאמֹר שְׂכָבָה עִמִּי וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ בִּידָה וַיֵּצֵא הַחוּצָה: וְתִתְפָּשְׁהוּ בְּבִגְדוֹ לֵאמֹר שְׂכָבָה עִמִּי וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ בִּידָה וַיֵּצֵא הַחוּצָה: וְאֶחָדְתָּה בְּלָבוּשָׁה לְמִימַר שְׂכֹב עִמִּי וְשָׂבָה לְלָבוּשָׁה בִּידָה וְעָרַק וְנָפַק לְשׁוּקָא: ^י וַיְהִי כִּפְרָאוֹתָהּ כִּי עֹזֵב בְּגָדוֹ בִּידָה וַיֵּצֵא הַחוּצָה: וַיְהִי כִּפְרָאוֹתָהּ

כִּי־עֹזֵב בְּגָדוֹ בִּידָה וַיֵּצֵא הַחוּצָה: וְהָיָה כַּד חָזַר אֲרִי שְׂבָקָה לְלָבוּשָׁה בִּידָה וְעָרַק לְשׁוּקָא: ^י וְתִקְרָא לְאֲנָשֵׁי בֵיתָה וְתֹאמַר לָהֶם לֵאמֹר רְאוּ הֵבִיא לָנוּ אִישׁ עֲבָרִי לְצַחֵק בְּנוּ בָּא אֵלַי לְשָׁכַב עִמִּי וְאֶקְרָא בְּקוֹל גְּדֹל: וְתִקְרָא לְאֲנָשֵׁי בֵיתָה וְתֹאמַר לָהֶם לֵאמֹר רְאוּ הֵבִיא לָנוּ אִישׁ עֲבָרִי לְצַחֵק בְּנוּ בָּא אֵלַי לְשָׁכַב עִמִּי וְאֶקְרָא בְּקוֹל גְּדֹל: וְקָרַת לְאֲנָשֵׁי בֵיתָה וְאָמְרָת לְהוֹן לְמִימַר חָזוּ אֵיתִי לָנָא גְבָרָא עֲבָרָא לְחִיכָא כְּנָא עַל לֹתִי לְמִשְׁכַּב עִמִּי וְקָרַת בְּקָלָא רַבָּא: ^י וַיְהִי כְּשָׁמְעוּ כִּי־הִרְיִמְתִּי קוֹלִי וְאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיֵּצֵא הַחוּצָה: וַיְהִי כְּשָׁמְעוּ כִּי־הִרְיִמְתִּי קוֹלִי וְאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיֵּצֵא הַחוּצָה: וְהָיָה כַּד שָׁמַע אֲרִי אֲרִימִית קָלִי וְקָרַת וְשָׂבָה לְלָבוּשָׁה לֹתִי וְעָרַק וְנָפַק לְשׁוּקָא: ^י וְתִנַּח בְּגָדוֹ אֶצְלָהּ עַד־כּוּא אֲדֹנָיִי אֶל־בֵּיתוֹ: וְתִנַּח בְּגָדוֹ אֶצְלָהּ עַד־כּוּא אֲדֹנָיִי אֶל־בֵּיתוֹ: וְאֶחָדְתָּה לְלָבוּשָׁה לְוֹתָהּ עַד דְּעַל רַבּוֹנָה לְבֵיתָה: ^י וְתִדְבֵּר אֱלֹהֵי כַּדְבָּרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר בָּא אֵלַי הַעֲבָד הָעֲבָרִי אֲשֶׁר־הִבֵּאתָ לָנוּ לְצַחֵק בִּי: וְתִדְבֵּר אֱלֹהֵי כַּדְבָּרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר בָּא אֵלַי הַעֲבָד הָעֲבָרִי אֲשֶׁר־הִבֵּאתָ לָנוּ לְצַחֵק בִּי: וּמְלִילַת עִמָּה כְּפִתְגָמֶיהָ הָאֵלֶּיךָ לְמִימַר עַל לֹתִי עֲבָדָא עֲבָרָא דִּי אֵיתִיתָ לָנָא לְחִיכָא בִּי: ^י וַיְהִי כִּהִרְיִמְתִּי קוֹלִי וְאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיֵּצֵא הַחוּצָה: וַיְהִי כִּהִרְיִמְתִּי קוֹלִי וְאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיֵּצֵא הַחוּצָה: וְהָיָה כַּד אֲרִימִית קָלִי וְקָרַת וְשָׂבָה לְלָבוּשָׁה לֹתִי וְעָרַק לְשׁוּקָא: ^י וַיְהִי כְּשָׁמְעוּ אֲדֹנָיִי אֶת־דְּבָרֵי אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר דִּבְרָה אֵלָיו לֵאמֹר כַּדְבָּרִים הָאֵלֶּה עָשָׂה לִי עֲבָדְךָ וַיַּחַר אָפּוֹ: וַיְהִי כְּשָׁמְעוּ אֲדֹנָיִי אֶת־דְּבָרֵי אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר דִּבְרָה אֵלָיו לֵאמֹר כַּדְבָּרִים הָאֵלֶּה עָשָׂה לִי עֲבָדְךָ וַיַּחַר אָפּוֹ: וְהָיָה כַּד שָׁמַע רַבּוֹנָה יֵת פִּתְגָמֶיהָ אֶתְהָ דִּי מְלִילַת עִמָּה לְמִימַר כְּפִתְגָמֶיהָ הָאֵלֶּיךָ עֲבָד לִי עֲבָדְךָ וְתִקַּף רַגְזָהּ:

כ וַיִּקַּח אֲדֹנֵי יוֹסֵף אֹתוֹ וַיַּתְּנֵהוּ אֶל־בֵּית הַפֶּהָר מְקוֹם אֲשֶׁר־אֲסִירֵי כְּתִיב אֲסוּרֵי קְרִי הַמִּלְכָּד אֲסוּרִים וַיְהִי־שָׁם בְּבֵית הַפֶּהָר: וַיִּקַּח אֲדֹנֵי יוֹסֵף אֹתוֹ וַיַּתְּנֵהוּ אֶל־בֵּית הַפֶּהָר מְקוֹם אֲשֶׁר־אֲסִירֵי הַמִּלְכָּד אֲסוּרִים וַיְהִי־שָׁם בְּבֵית הַפֶּהָר: וַיִּסְיב רַבּוֹנָה דְיוֹסָף יְתָה וּמִנְיָה לְבֵית אֲסִירֵי אֶתֶר דִּי אֲסִירֵי מַלְכָּא אֲסִירִין וַהֲוָה תַּמָּן בְּבֵית אֲסִירֵי: כֹּא וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף וַיְטַ אֱלֹוֵי חֶסֶד וַיִּתֵּן חֲזוֹ בַעֲיָנֵי שֶׁר בֵּית־הַפֶּהָר: וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף וַיְטַ אֱלֹוֵי חֶסֶד וַיִּתֵּן חֲזוֹ בַעֲיָנֵי שֶׁר בֵּית־הַפֶּהָר: וַהֲוָה מִימְרָא דִּי בְּסַעְדָּה דְיוֹסָף וַנְּגַד לֵה חֲסִידָא וַיְהִיבָה לְרַחֲמִין בַּעֲיָנֵי רַב בֵּית אֲסִירֵי: כג וַיִּתֵּן שֶׁר בֵּית־הַפֶּהָר לְבִיד־יוֹסֵף אֶת פְּלִי־הָאֲסִירִים אֲשֶׁר בְּבֵית הַפֶּהָר וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר עֲשִׂים שָׁם הוּא הָיָה עֹשֶׂה: וַיִּתֵּן שֶׁר בֵּית־הַפֶּהָר לְבִיד־יוֹסֵף אֶת פְּלִי־הָאֲסִירִים אֲשֶׁר בְּבֵית הַפֶּהָר וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר עֲשִׂים שָׁם הוּא הָיָה עֹשֶׂה: וּמִנֵּי רַב בֵּית אֲסִירֵי בִידָא דְיוֹסָף יְתָ כָּל אֲסִירָא דִּי בְּבֵית אֲסִירֵי וַיְתָ כָּל דִּי עֲבָדִין תַּמָּן עַל מִימְרָה הָוָה מִתְּעַבֵּד: כד אֵין | שֶׁר בֵּית־הַפֶּהָר רָאָה אֶת־כָּל־מְאוּמָּה בִידוֹ בְּאֲשֶׁר יְהוָה אֹתוֹ וְאֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מַצְלִיחַ: אֵין | שֶׁר בֵּית־הַפֶּהָר רָאָה אֶת־כָּל־מְאוּמָּה בִידוֹ בְּאֲשֶׁר יְהוָה אֹתוֹ וְאֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מַצְלִיחַ: לִית רַב בֵּית אֲסִירֵי חֲזִי יְתָ כָּל סְרַחֲן בִידָה בְּדִי מִימְרָא דִּי בְּסַעְדָּה וְדִי הוּא עֲבָד דִּי מַצְלַח: פ

שְׂבִיעִי א וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חֲטָאוּ מִשְׁקָה מִלְכ־מִצְרַיִם וְהָאֵפָה לְאֲדֹנֵיהֶם לְמִלְכֵּי מִצְרַיִם: וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חֲטָאוּ מִשְׁקָה מִלְכ־מִצְרַיִם וְהָאֵפָה לְאֲדֹנֵיהֶם לְמִלְכֵּי מִצְרַיִם: וַהֲוָה בְּתַר פְּתַגְמִיָּא הָאֵלִין סְרַחוּ שְׁקִיָּא מַלְכָּא דְּמִצְרַיִם וַנְּחַתּוּמִי לְרַבּוּנִיָּהוֹן לְמַלְכָּא דְּמִצְרַיִם: כ וַיִּקְצָף פְּרַעָה עַל שְׁנֵי סְרִיסָיו עַל שֶׁר הַמִּשְׁקִים וְעַל שֶׁר הָאוּפִים: וַיִּקְצָף פְּרַעָה עַל שְׁנֵי סְרִיסָיו עַל שֶׁר

הַמִּשְׁקִים וְעַל שֶׁר הָאוּפִים: וַיִּגְזַר פְּרַעָה עַל תְּרִין רַבְרַבְנוּהֵי עַל רַב שְׁקִי וְעַל רַב נַחְתּוּמִי: ג וַיִּתֵּן אֹתָם בְּמִשְׁמַר בֵּית שֶׁר הַמִּשְׁקִים אֶל־בֵּית הַפֶּהָר מְקוֹם אֲשֶׁר יוֹסֵף אֲסוּר שָׁם: וַיִּתֵּן אֹתָם בְּמִשְׁמַר בֵּית שֶׁר הַמִּשְׁקִים אֶל־בֵּית הַפֶּהָר מְקוֹם אֲשֶׁר יוֹסֵף אֲסוּר שָׁם: וַיְהִיב יְתָהוֹן בְּמִשְׁמַר בֵּית שֶׁר יוֹסֵף אֲסוּר שָׁם: רַב קְטוּלָא לְבֵית אֲסִירֵי אֶתֶר דִּי יוֹסֵף אֲסִיר תַּמָּן: ד וַיִּפְקֹד שֶׁר הַמִּשְׁקִים אֶת־יוֹסֵף אֹתָם וַיִּשְׁרַת אֹתָם וַיְהִיו יָמִים בְּמִשְׁמַר: וַיִּפְקֹד שֶׁר הַמִּשְׁקִים אֶת־יוֹסֵף אֹתָם וַיִּשְׁרַת אֹתָם וַיְהִיו יָמִים בְּמִשְׁמַר: וּמִנֵּי רַב קְטוּלָא יְתָ יוֹסֵף עֲמָהוֹן וְשִׁמְשָׁה יְתָהוֹן וְהוּוּ יוֹמִין בְּמִשְׁמַר: ה וַיַּחְלְמוּ חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם אִישׁ חֲלָמוֹ בְּלִילָה אֶחָד אִישׁ כְּפַתְרוֹן חֲלָמוֹ הַמִּשְׁקָה וְהָאֵפָה אֲשֶׁר לְמִלְכֵּי מִצְרַיִם אֲשֶׁר אֲסוּרִים בְּבֵית הַפֶּהָר: וַיַּחְלְמוּ חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם אִישׁ חֲלָמוֹ בְּלִילָה אֶחָד אִישׁ כְּפַתְרוֹן חֲלָמוֹ הַמִּשְׁקָה וְהָאֵפָה אֲשֶׁר לְמִלְכֵּי מִצְרַיִם אֲשֶׁר אֲסוּרִים בְּבֵית הַפֶּהָר: וַחֲלָמוֹ חֲלָמָא תְּרוּיָהוֹן גְּבַר חֲלָמָה בְּלִילָא חַד גְּבַר כְּפוּשְׁרִין חֲלָמָה שְׁקִיָּא וַנְּחַתּוּמִי דִּי לְמַלְכָּא דְּמִצְרַיִם דִּי אֲסִירִין בְּבֵית אֲסִירֵי: ו וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בְּבֹקֶר וַיֵּרָא אֹתָם וְהֵנָּם זֹעֲפִים: וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בְּבֹקֶר וַיֵּרָא אֹתָם וְהֵנָּם זֹעֲפִים: וַאֲתָא לְוַתְּהוֹן יוֹסֵף בְּצַפְרָא וַחֲזָא יְתָהוֹן וְהָא אַנְוֹן נְסִיסִין: ז וַיִּשְׁאַל אֶת־סְרִיסֵי פְרַעָה אֲשֶׁר אֹתוֹ בְּמִשְׁמַר בֵּית אֲדֹנָיו לֵאמֹר מַדּוּעַ פְּנִיכֶם רָעִים הַיּוֹם: וַיִּשְׁאַל אֶת־סְרִיסֵי פְרַעָה אֲשֶׁר אֹתוֹ בְּמִשְׁמַר בֵּית אֲדֹנָיו לֵאמֹר מַדּוּעַ פְּנִיכֶם רָעִים הַיּוֹם: וַיִּשְׁאַל יְתָ רַבְרַבִּי פְרַעָה דִּי עֲמָה בְּמִשְׁמַר בֵּית רַבּוּנָה לְמִימְרָא מָא דִּין אֶפִּיכוֹן בִּישִׁין יוֹמָא דִּין: ח וַיֹּאמְרוּ אֱלֹוֵי חֲלוֹם חֲלָמְנוּ וּפְתָר אֵין אֹתוֹ וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהִים יוֹסֵף הֲלוֹא לְאֱלֹהִים פְּתַרְנִים סְפָרִינָא לִי: וַיֹּאמְרוּ אֱלֹוֵי חֲלוֹם חֲלָמְנוּ וּפְתָר אֵין אֹתוֹ וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהִים יוֹסֵף הֲלוֹא לְאֱלֹהִים פְּתַרְנִים סְפָרִינָא לִי: וַאֲמָרוּ לֵה חֲלָמָא חֲלָמָנָא וּפְשָׁר לִית

אֶל־פָּרְעָה וְהוֹצֵאתִנִּי מִן־הַבַּיִת הַזֶּה: אֵלֶיךָ
 תִּדְבָּרְנִי עַמּוּךְ כִּד יִיטֵב לְךָ וְתַעֲבֹד כְּעַן עַמִּי טִיבוֹ
 וְתִדְבָּר עֲלֵי קִדְם פָּרְעָה וְתַפְקֹנִנִי מִן בֵּית אֲסִירָא
 הַדִּין: טו כִּי־גִנַּב גִּנְבֹּתִי מֵאֶרֶץ הָעִבְרִים וְגַם־פָּה
 לֹא־עָשִׂיתִי מְאוּמָה כִּי־שָׁמוּ אֹתִי בְּבוֹר: כִּי־גִנַּב
 גִּנְבֹּתִי מֵאֶרֶץ הָעִבְרִים וְגַם־פָּה לֹא־עָשִׂיתִי מְאוּמָה
 כִּי־שָׁמוּ אֹתִי בְּבוֹר: אָרִי מִגִּנַּב גִּנְבָנָא מֵאֶרְעָא
 דְּעִבְרָאִי וְאִף הֵכָא לֹא עֲבָדִית מִדַּעַם אָרִי שְׂוִיאוֹ
 יְתִי בְּבֵית אֲסִירִי: טז וַיֵּרָא שְׂרֵה־הָאֲפִים כִּי טוֹב
 פִּתְרָא וַיֹּאמֶר אֶל־יוֹסֵף אֶף־אֲנִי בְּחִלּוּמִי וְהִנֵּה
 שְׁלֹשָׁה סִלֵּי חֲרִי עַל־רֹאשִׁי: וַיֵּרָא שְׂרֵה־הָאֲפִים כִּי
 טוֹב פִּתְרָא וַיֹּאמֶר אֶל־יוֹסֵף אֶף־אֲנִי בְּחִלּוּמִי וְהִנֵּה
 שְׁלֹשָׁה סִלֵּי חֲרִי עַל־רֹאשִׁי: וְחִזָּא רַב נַחֲתוּמִי אָרִי
 יָאוֹת פֶּשֶׁר וַאֲמַר לְיוֹסֵף אֶף אֲנָא בְּחִלְמִי וְהָא
 תִּלְתָּא סִלִּין דְּחִירוֹ עַל רִישִׁי: יז וּבִסְפֵל הָעֲלִיּוֹן
 מִכָּל מֵאֲכָל פָּרְעָה מַעֲשֶׂה אִפָּה וְהָעוֹף אֲכָל
 אֹתָם מִן־הַסֵּפֶל מַעַל רֹאשִׁי: וּבִסְפֵל הָעֲלִיּוֹן מִכָּל
 מֵאֲכָל פָּרְעָה מַעֲשֶׂה אִפָּה וְהָעוֹף אֲכָל אֹתָם
 מִן־הַסֵּפֶל מַעַל רֹאשִׁי: וּבִסְלָא עֲלָא מִכָּל מִיכָל
 פָּרְעָה עוֹבֵד נַחֲתוּם וְעוֹפָא אֲכָל יְתַהוֹן מִן סֵלָא
 מַעֲלִי רִישִׁי: יח וַיַּעַן יוֹסֵף וַיֹּאמֶר זֶה פִּתְרִנִּי
 שְׁלֹשֶׁת הַסִּלִּים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם: וַעֲנֵן יוֹסֵף
 וַיֹּאמֶר זֶה פִּתְרִנִּי שְׁלֹשֶׁת הַסִּלִּים שְׁלֹשֶׁת יָמִים
 הֵם: וְאַתָּב יוֹסֵף וַאֲמַר דִּין פִּשְׁרָנָה תִּלְתָּא סִלִּין
 תִּלְתָּא יוֹמִין אֲנֹן: יט בְּעוֹד א שְׁלֹשֶׁת יָמִים יֵשֵׁא
 פָּרְעָה אֶת־רֹאשֶׁךָ מַעֲלִיָּה וְתִלָּה אוֹתָךְ עַל־עֵץ
 וְאֲכָל הָעוֹף אֶת־בְּשָׂרְךָ מַעֲלִיָּה: בְּעוֹד א שְׁלֹשֶׁת
 יָמִים יֵשֵׁא פָּרְעָה אֶת־רֹאשֶׁךָ מַעֲלִיָּה וְתִלָּה אוֹתָךְ
 עַל־עֵץ וְאֲכָל הָעוֹף אֶת־בְּשָׂרְךָ מַעֲלִיָּה: בְּסוֹף
 תִּלְתָּא יוֹמִין יַעֲדִי פָּרְעָה יְת רִישֶׁךָ מִנָּךְ וַיִּצְלַב
 יְתָךְ עַל צְלִיבָא וַיְכּוּל עוֹפָא יְת בְּשָׂרְךָ מִנָּךְ:

מִפְּטוֹר כ וַיְהִי א בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יוֹם הַלְדָּת אֶת־
 פָּרְעָה וַיַּעַשׂ מוֹשֶׁה לְכָל־עַבְדָּיו וַיֵּשֵׂא אֶת־
 רֹאשׁ א שְׂרֵה־הַמִּשְׁקִים וְאֶת־רֹאשׁ שְׂרֵה־הָאֲפִים

לָהּ וַאֲמַר לַהוֹן יוֹסֵף הֲלֹא מִן קִדְם יי פּוֹשֶׁרֶן
 חִלְמִיָא אֲשַׁתְּעוּ כְּעַן לִי: ט וַיִּסְפֹּר שְׂרֵה־הַמִּשְׁקִים
 אֶת־חִלְמוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ בְּחִלּוּמִי וְהִנֵּה־גִפֶּן
 לְפָנַי: וַיִּסְפֹּר שְׂרֵה־הַמִּשְׁקִים אֶת־חִלְמוֹ לְיוֹסֵף
 וַיֹּאמֶר לוֹ בְּחִלּוּמִי וְהִנֵּה־גִפֶּן לְפָנַי: וְאֲשַׁתְּעִי רַב
 שְׂקִי יְת חִלְמָה לְיוֹסֵף וַאֲמַר לָהּ בְּחִלְמִי וְהָא
 גוֹפִנָא קִדְמִי: י ובִּגְפֶן שְׁלֹשָׁה שְׂרִיגִם וְהוּא
 כְּפִרְחָת עֲלֵתָה גִצָּה הַבְּשִׁילוֹ אֲשַׁבְּלִיתָה עֲנָבִים:
 ובִּגְפֶן שְׁלֹשָׁה שְׂרִיגִם וְהוּא כְּפִרְחָת עֲלֵתָה גִצָּה
 הַבְּשִׁילוֹ אֲשַׁבְּלִיתָה עֲנָבִים: ובְּגוֹפִנָא תִּלְתָּא
 שְׂבָשִׁין וְהִיא כִּד אִפְרַחַת אִפְקַת לְבָלְבִין וְאִנְיַצַּת
 גִּץ בְּשִׁילוֹ אֲתַבְּלִתָּה עֲנָבִין: יא וְכֹסם פָּרְעָה בִּידִי
 וְאִקַּח אֶת־הָעֲנָבִים וַאֲשַׁחֲט אֹתָם אֶל־כּוֹס
 פָּרְעָה וְאַתָּן אֶת־הַכּוֹס עַל־כַּף פָּרְעָה: וְכֹסם
 פָּרְעָה בִּידִי וְאִקַּח אֶת־הָעֲנָבִים וַאֲשַׁחֲט אֹתָם
 אֶל־כּוֹס פָּרְעָה וְאַתָּן אֶת־הַכּוֹס עַל־כַּף פָּרְעָה:
 וְכִסָּא דְּפָרְעָה בִּידִי וְנִסְבִּית יְת עֲנָבִיא וְעֲצָרִית
 יְתַהוֹן לְכִסָּא דְּפָרְעָה וְיַהֲבִית יְת כִּסָּא עַל יָדָא
 דְּפָרְעָה: יב וַיֹּאמֶר לוֹ יוֹסֵף זֶה פִּתְרִנִּי שְׁלֹשֶׁת
 הַשְּׂרָגִים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם: וַיֹּאמֶר לוֹ יוֹסֵף זֶה
 פִּתְרִנִּי שְׁלֹשֶׁת הַשְּׂרָגִים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם: וַאֲמַר
 לָהּ יוֹסֵף דִּין פִּשְׁרָנָה תִּלְתָּא שְׂבָשִׁין תִּלְתָּא יוֹמִין
 אֲנֹן: יג בְּעוֹד א שְׁלֹשֶׁת יָמִים יֵשֵׁא פָּרְעָה אֶת־
 רֹאשֶׁךָ וְהִשְׁיבֶךָ עַל־כַּנֶּךָ וְנִתְתָּ כּוֹס־פָּרְעָה בִּידִי
 כְּמוֹשֶׁפֶט הָרֹאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיִית מוֹשְׁקָהוּ: בְּעוֹד א
 שְׁלֹשֶׁת יָמִים יֵשֵׁא פָּרְעָה אֶת־רֹאשֶׁךָ וְהִשְׁיבֶךָ
 עַל־כַּנֶּךָ וְנִתְתָּ כּוֹס־פָּרְעָה בִּידִי כְּמוֹשֶׁפֶט הָרֹאשׁוֹן
 אֲשֶׁר הָיִית מוֹשְׁקָהוּ: בְּסוֹף תִּלְתָּא יוֹמִין יַדְבָּרְנָךְ
 פָּרְעָה יְת רִישֶׁךָ וְיִתִּיבְנָךְ עַל שְׂמוֹשֶׁךָ וְתַתֵּן כִּסָּא
 דְּפָרְעָה בִּידָהּ כְּהִלְכָתָא קִדְמָאָה דִּי תְּוִיתָא מִשְׁקִי
 לָהּ: יד כִּי אִם־זִכְרֹתִנִּי אֲתָךְ כְּאֲשֶׁר יִיטֵב לְךָ
 וְעָשִׂיתָ־נָא עִמָּדִי חֶסֶד וְהוֹפְרֹתִנִּי אֶל־פָּרְעָה
 וְהוֹצֵאתִנִּי מִן־הַבַּיִת הַזֶּה: כִּי אִם־זִכְרֹתִנִּי אֲתָךְ
 כְּאֲשֶׁר יִיטֵב לְךָ וְעָשִׂיתָ־נָא עִמָּדִי חֶסֶד וְהוֹפְרֹתִנִּי

רב שקי על שקיותה ויהב ית כסא על ידא
 דפרעה: כב ואת שר האפים תלה באשר פתר
 להם יוסף: ואת שר האפים תלה באשר פתר
 להם יוסף: וית רב נחתומי צלב כמא די פשר
 להון יוסף: כג ולא זכר שר המשקים את יוסף
 וישפחהו: ולא זכר שר המשקים את יוסף
 וישפחהו: ולא זכר רב שקי ית יוסף ואנשיה:

פ פ פ

ק"ב פסוקים, יב"ק סימן.

בתוך עבדיו: ויהי ביום השלישי יום הלדת
 את פרעה ויעש משתה לכל עבדיו וישא את
 ראש שר המשקים ואת ראש שר האפים בתוך
 עבדיו: והיה ביומא תליתאה יומא בית ולדא
 דפרעה ועבד משתא לכל עבדוהי ואדבר ית
 ריש רב שקי וית ריש רב נחתומי בגו עבדוהי:
 כא וישב את שר המשקים על משקהו ויתן
 הכוס על כף פרעה: וישב את שר המשקים
 על משקהו ויתן הכוס על כף פרעה: ואתיב ית

הפטרה לפרשת וישב בעמם פרק ביג

ב ובה אמר יהוה על שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו על מכתם בפסח צדיק
 ואביון בעבור געלים: והשואפים על עפר ארץ בראש דלים ודרך ענוים יפו ואיש ואביו ילכו
 אל הנערה למען חלל את השם קדשי: ועל בגדים חבלים יפו אצל כל מזבח ויון ענושים ישתו
 בית אלהיהם: ואנכי השמדתי את האמרי אשר בגבה ארזים גבהו וחסן הוא
 כאלונים ואשמיד פרוי ממעל ושרשיו מתחת: ואנכי העליתי אתכם מארץ מצרים ואולד
 אתכם במדבר ארבעים שנה לרשת את ארץ האמרי: ואקים מבניכם לנביאים ומבחורים לאמור
 לגוים האף אין זאת בני ישראל נאם יהוה: ותשקו את הנזירים יין ועל הנביאים צויתם לאמור
 לא תנבאו: הנה אנכי מעיק תחתיתכם כאשר תעיק העגלה המלאה לה עמיר: ואבד מנוס
 מקל וחזק לא יאמץ בחו וגבור לא ימלט נפשו: ותפש הקשת לא יעמוד וקל ברגליו לא ימלט
 ורכב הפוס לא ימלט נפשו: ואמין לבו בגבורים ערום ינוס ביום ההוא נאם יהוה: ג שמעו
 את הדבר הזה אשר דבר יהוה עליכם בני ישראל על כל המשפחה אשר העליתי מארץ
 מצרים לאמר: רק אתכם ידעתי מפל משפחות האדמה על כן אפקד עליכם את כל עונותיכם:
 ה הולכו שנים יחדו בלתי אס-נועדו: ה הישאג אריה ביער וטרף אין לו היתן כפיר קולו ממענתו
 בלתי אס-לכד: ה התפול צפור על פח הארץ ומוקש אין לה היעלה פח מן האדמה ולכוד לא
 ילכוד: אס-יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו אס-תהיה רעה בעיר ויהוה לא עשה: ופי לא
 יעשה אדני יהוה דבר פי אס-גלה סודו אל עבדיו הנביאים: ה אריה שאג מי לא יירא אדני
 יהוה דבר מי לא ינבא:

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה	צאת הכוכבים
	72 ד'	120 ד'							
ו', כ"ב בכסלו	5.15	4.27	5.37	6.40	9.02	11.35	12.05	16.37.0	17.04
ז', כ"ג בכסלו	5.16	4.27	5.38	6.41	9.02	11.35	12.05	16.37.2	17.04
ח', כ"ד בכסלו	5.16	4.28	5.39	6.42	9.03	11.36	12.06	16.37.6	17.04
ט', כ"ה בכסלו	5.17	4.28	5.39	6.42	9.03	11.36	12.06	16.37.9	17.05
י', כ"ו בכסלו	5.17	4.29	5.40	6.43	9.04	11.37	12.07	16.38.3	17.05
יא', כ"ז בכסלו	5.18	4.30	5.40	6.43	9.05	11.37	12.07	16.38.7	17.05
יב', כ"ח בכסלו	5.19	4.30	5.41	6.44	9.05	11.38	12.08	16.39.1	17.06
יג', כ"ט בכסלו	5.19	4.31	5.42	6.45	9.06	11.38	12.08	16.39.6	17.06

הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות

לוח ללימוד הרמב"ם כ"ב בכסלו ה'תשפ"ו – כ"ט בכסלו ה'תשפ"ו

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ב בכסלו	הל' עבדים פרק ז-ט.	הל' עדות פרק ג.	מ"ע רלה. מל"ת רנד. רנה.
ז'	כ"ג בכסלו	אורך ביושר וגו'. ספר משפטים והוא ספר שלשה עשר. הל' שכירות. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ד.	מ"ע רמג.
ח'	כ"ד בכסלו	פרק ד-ו.	פרק ה.	מ"ע ר. מל"ת רלח.
ט'	כ"ה בכסלו	פרק ז-ט.	פרק ו.	מ"ע רא.
י'	כ"ו בכסלו	פרק י-יב.	פרק ז.	מל"ת רסז. רסח.
יא'	כ"ז בכסלו	פרק יג. הל' שאלה ופקדון. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק ח.	מל"ת ריט. מ"ע רמד.
יב'	כ"ח בכסלו	פרק ג-ה.	פרק ט.	מ"ע רמד.
יג'	כ"ט בכסלו	פרק ו-ח.	פרק י.	מ"ע רמב.

זמני הדלקת הנרות

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
וישב	16:01	17:16	16:16	17:17	16:04	17:15	16:19	17:19
מקץ - חנוכה	16:04	17:19	16:18	17:20	16:07	17:18	16:22	17:21

לזכות אנשי החסד הדגולים
הרה"ח ר' **אברהם משה דייטש** והרה"ח ר' **גבריאל גופין** שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' **זלמן יודא** ור' **יוסף יצחק**,
בני הרה"ח ר' **שלום ישעיה** ע"ה **דייטש**